CITIȚI „DREPTATEA", TRIBUNĂ DE LUPTĂ ÎMPOTRIVA COMUNISMULUI !

Director
PAUL LĂZĂRESCU

Redacția și Administrația
Calea Victoriei, Nr. 133, et. 2
Sector 1, cod 70179
B.C.R.S.M.B.
4510.50.11.06
Telefon : 50.41.25.
Telefax : 50.64.44

Dreptatea

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC — CREȘTIN ȘI DEMOCRAT

ANUL XXIII
(Seria a IV-a nr. 410)
4 pagini — 5 lei
JOI
18 iulie 1991

Două sloganuri

În ultimul timp s-au făcut auzite și au fost repetate pînă la satietate o serie de sloganuri. Unele dintre acestea, abil mascate de un retorism viclean, riscă să îmbrace forța de penetrație a unor adevăruri evidente, sustrăgîndu-se astfel foarte ușor unor interpretări obiective. Ascultîndu-le, cineva ar putea fi tentat să se oprească la un nivel superficial de înțelegere și, ademenit de fluiditatea sofismelor conținute în ele, să se lase prins și amăgit de mrejele lor seducătoare și insidioase. Mă voi opri la două dintre acestea, care prin încărcătura lor nocivă sînt dintre cele mai perculoase care se vehiculează astăzi.

„Asumarea responsabilității"

De cîte ori nu am auzit această expresie sub o formă sau alta, reiterată în mod obsesiv în cadrul discursurilor oficiale, fie că era vorba de cele ale președintelui României, fie că aveam de-a face cu cele ale primului-ministru ? Se încerca, într-o formă patetică, colorată propagandistic, să ni se inoculeze ideea că singurii care și-ar fi asumat responsabilitatea guvernării ar fi fost membrii Frontului. Știm însă cu toții că ceea ce a urmărit încă de la început actualul partid de guvernămînt a fost să acapareze prin orice mijloace puterea. Cît despre „singurătatea" sa în procesul asumării responsabilităților, aceasta s-a datorat faptului că atît timp cît s-a simțit sigură pe poziții puterea nu a vrut să o împartă cu nimeni ! Imediat însă ce povara răspunderii a devenit prea grea, FSN a încercat să iasă din izolarea auto-impusă. Prin apeluri grave la realizarea consensului național și prin folosirea concomitentă a tot felul de manevre învăluitoare, Frontul Salvării Naționale caută să împartă responsabilitatea ce-i incumbă pentru starea critică în care se află economia cu cei care nu sînt în nici un fel răspunzători de degringolada aceasteia ! Declinarea pare să fie singura semnificație pe care puterea este dispusă să o asocieze termenului de responsabilitate.

O autentică responsabilitate ar fi trebuit să implice atît o minimă pricepere în treburile statului — iar în această privință domnii Roman și Severin și-au supraestimat în mod sigur capacitățile — cît și necesitatea ca odată ce s-ar fi ajuns la o situație vecină cu falimentul, echipa guvernamentală să-și recunoască în mod deschis greșelile și să se dea definitiv la o parte.

Dacă nu se întîmplă așa, este deoarece guvernanții noștri par să ignore sensul moral al noțiunii de responsabilitate : aceea de a da socoteală pentru propriile fapte. **Ori tocmai această scadență cauță domnul Roman să o amîne sine die, neglijînd că după Revoluție răbdarea românului nu se mai întinde totuși nimă la limitele exasperante ale lașității.**

„Prețul reformelor"

Conform aprecierilor oficiale, situația grea în care se află economia României s-ar datora prețului pe care îl implică reformele. Dar care reforme ? **Pînă acum, în afara Legii fondului funciar, incompletă de altfel și care se mai și aplică într-un mod deplorabil datorită lipsei de interes de care dă dovadă guvernul și corupției autorităților locale, nici o altă lege de o importanță majoră nu a fost adoptată. Din punct de vedere practic,** procesul trecerii la o economie de piață nici nu a început ! **Prin apariția termenului de societăți comerciale — lipsit de acoperire reală — și prin adăugarea a tot felul de inițiale la numele întreprinderilor, nu s-a schimbat nimic în modul de gestionare al acestora. Cît despre „cadrul juridic" cu a cărui inițiere se lăuda domnul Roman, el este departe de a fi satisfăcător. Dacă proiectul legii privatizării nu va fi amendat de o manieră categorică, atunci legea, odată adoptată, va da naștere unei avalanșe de dezechilibre greu de controlat ; cînd egalitarismul preconizat prin împărțirea** în mod nediferențiat **a celor 30% din capitalul social al societăților comerciale se va fi transformat într-o inegalitate crasă, cînd nimeni nu va mai putea controla mamuții birocratici care vor fi devenit cele două fonduri ale proprietății — private și de stat — vom constata de-abia din acel moment că „prețul reformelor" va deveni cu adevărat unul de nesuportat.**

Deocamdată noi plătim pentru ceva ce nici nu am văzut la înfățișare. „Prețul reformelor" este, în cazul nostru, o sintagmă ce adună în semnificația ei întreaga incompetență a celor ce se află astăzi la conducerea țării. Pauperizarea populației, creșterea galopantă a inflației, diminuarea productivității întreprinderilor sînt consecințe directe ale lipsei reformelor adecvate. **Nerecunoscînd acest lucru, guvernul ne pune să plătim pielea ursului din pădure. Dar dacă pielea se dovedește a fi atît de scumpă, ce vom face cînd vom afla că de fapt ursul nici nu există ?**

SORIN ȘTEFAN

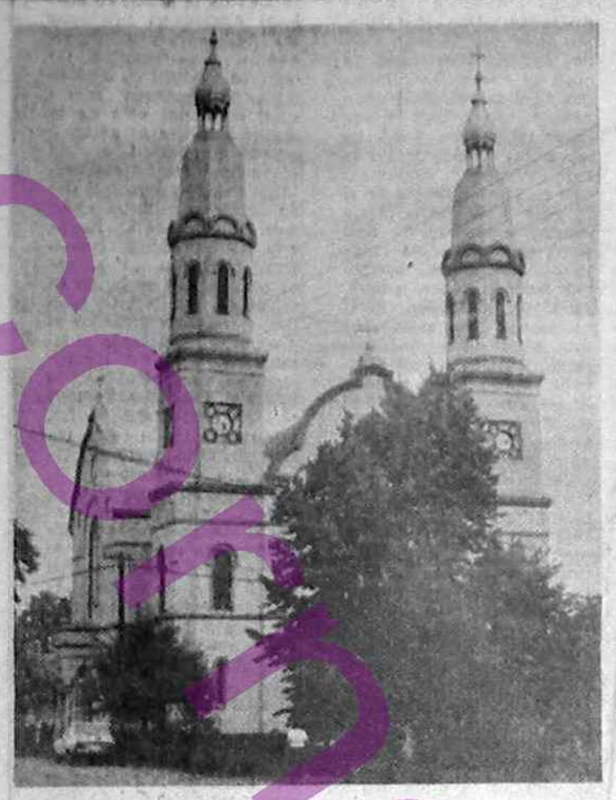

Biserica ortodoxă din Buteni, județul Arad

Foto : PETTER GHEORGHE

Urmărim cu foarte multă neliniște situația din România

— Interviu cu dl. ANDRÉ LOUIS, secretar general al Internaționalei Democrat-Creștine —

L.H. : Domnule secretar-general, ați fost printre primele personalități internaționale care au dat curs cererii Partidului Național Țărănesc-Creștin și Democrat (cerere încă din anul 1987) de a fi primiți în rîndurile Internaționalei Democrat Creștine. De atunci situația în Europa Centrală a evoluat. La fel și în România. Care este punctul dumneavoastră de vedere privind situația din țara noastră ?

A.L. : Noi urmărim cu foarte multă neliniște situația din România și cred că drumul care trebuie parcurs pentru a crea un adevărat stat de drept democratic pare a fi încă lung.

După noi, primele alegeri din luna mai 1990 au fost caracterizate printr-o competiție inegală între puterea instalată în decembrie 1989 și opoziția autentică : atacurile împotriva sediilor partidelor democratice, împotriva liderilor lor, mineriada și toate celelalte evenimente care au urmat, au fost resimțite dureros de ansamblul partidelor democrat-creștine din lumea întreagă.

S-au făcut, de altfel, foarte multe proteste internaționale în urma acestor evenimente.

L.H. : Cum caracterizați dumneavoastră activitatea PNT-CD în această perioadă ?

A.L. : Urmărim cu foarte multă simpatie eforturile PNT-CD și a președintelui său, dl. Corneliu Coposu, pentru a deveni un partid cu adevărat modern.

După părerea noastră democrația creștină în România răspunde unei importante necesități deoarece ea asigură societății românești tocmai ceea ce comunismul i-a interzis și elementele de care a privat-o :

— o politică bazată pe valori permanente;

Corespondență din Bruxelles

— o concepție proprie de libertate și solidaritate socială ;

— respectarea drepturilor omului ;

— o concepție economică ce asociază perfect dinamismul pieții libere cu preocupările sociale pentru muncitori și țărani și, în special, pentru categoriile de populație cele mai defavorizate.

Nici un alt partid român nu dispune de un program comparabil cu cel al PNT-CD și noi sîntem convinși că poporul român va înțelege mesajul său.

L.H : După cum știți, în luna septembrie va avea loc Congresul PNT-CD. Ce așteptați dvs. de la acest Congres ?

A.L. : Acest Congres constituie o etapă decisivă în restructurarea partidului și o dovadă în plus a credinței sale democrat-creștine.

Congresul va oferi, de asemenea, ocazia organizării de o manieră sistematică a participării tuturor categoriilor sociale, de vîrstă, a membrilor partidului de pe întreg teritoriul României, la elaborarea politicii partidului și la susținerea ei în fața opiniei publice.

L.H. : Domnule André Louis, care este după părerea dvs. cauza rămînerii în urmă a României pe plan mondial, a reticenței țărilor vest-europene pentru susținerea măsurilor guvernului român ?

A.L. : Rămînerea relativă în urmă a României pe plan internațional se datorează condițiilor în care guvernul actual a ajuns la putere, iar slaba sa credibilitate externă este consecința acestui fapt.

Toată lumea dorește și speră ca România să poată progresa foarte repede dar în Occident se observă o reticență în ajutorul economic și financiar necesar refacerii țării tocmai datorită situației de guvernămînt.

Pentru mine este clar că de întărirea PNT-CD și de participarea sa activă la viața politică a țării, la alegerile viitoare, în condiții mai bune decît cele precedente, depinde ameliorarea imaginii României în exterior și apropierea sa de Europa occidentală.

LIVIU HAGEA

TELEX „DREPTATEA"

RABAT

Unele unități comerciale private vînd produse practicînd un rabat comercial de 10 — 40 la sută, după cum lesne se poate citi și pe firme. Acest fapt denotă că, ori întreprinzătorii vizați nu cunosc Legea 12 pentru protejarea populației împotriva unor activități comerciale ilicite (plus modificările) care prevede unele bareme, ori că, acelora care ar trebui să stopeze abuzurile și încălcarea legalității, puțin le pasă de suferințele cumpărătorilor. Norocul este că acestia din urmă sînt buni la plată și răbdători. Încă...

TARE !

Rezultatele negocierilor salariale sînt în multe cazuri deplorabile. Asta nu înseamnă că sînt și ilegale. Faptul că ele nu-și găsesc corespondentul în rezultatele financiare ale regiilor sau societăților comerciale, în cazul în care a fost respectată legislația, face ca Guvernul să caute soluționarea situațiilor create. Se poate lăsa și cu demiteri din funcții a acelora din patronate care se găsesc vinovați. Salariații în general pot sta liniștiți. Guvernul României nu va lua măsuri care să ducă la scăderea popularității și credibilității sale, căci și așa...

NOUTĂȚI

Perioada de negociere a prețurilor se va încheia la 30 septembrie, iar pînă la 5 octombrie prețurile stabilite se înregistrează de către toți agenții, indiferent de forma de proprietate, la organele teritoriale specializate ale Ministerului Economiei și Finanțelor. Orice modificare după această dată trebuie anunțată în prealabil cu trei luni. Excepție fac mărfurile la care prețul este stabilit prin legătură directă cu prețul extern.

Stocările și blocările fluxului mărfurilor pe considerente de stabilire a prețurilor sînt interzise. Abaterile de la regimul propus al prețurilor, încălcarea concurenței, se sancționează conform Hotărîrii Guvernului nr. 211/1991, anularea subvențiilor, impozitarea cu 95 la sută a întregului profit realizat sau, după caz, acționarea în justiție a agentului economic în culpă.

TAXE ?

Guvernul României a anunțat printre măsurile de stabilizare macro-economică și : „Lansarea unui împrumut public în sumă de minimum 27 miliarde lei pentru acoperirea deficitului bugetar din exercițiul financiar 1991". Oare ce să însemne acest „împrumut public" ?

SALARII

Cel mai ridicat indice al salariului mediu brut pe economie se înregistrează în agricultură și transporturi, urmate de industrie. Din același punct de vedere, construcțiile se situează pe ultimul (dar justificatul) loc.

DREPTURI

Pe ordinea de zi a Adunării Deputaților în această săptămînă este înscris și proiectul de lege pentru modificarea și completarea Decretului-Lege nr. 118 din 30 martie 1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945. Din păcate, însă, acest act normativ se află la poziția 14 din ordinea de zi și există puține șanse pentru aprobarea ei, deoarece la punctele anterioare se află printre altele, Legea privatizării, a audiovizualului și a SRL.

CONSTITUȚIA SUB LUPĂ

Curat constituțional ! (IV)

PNT-CD dorește ca reglementarea dreptului de întrunire să realizeze un just echilibru, între două cerințe fundamentale, specifice statului de drept : 1) să recunoască, să apere și să garanteze dreptul de întrunire și de manifestare nonviolentă și 2) să apere ordinea publică și siguranța statului. Pentru realizarea acestor scopuri, legea trebuie să instituie **drepturi cît mai largi** în favoarea organizatorilor de adunări publice și a participanților, **fără a permite însă degenerarea întrunirilor în violențe și tulburări.**

Dacă legea va ține seama de aceste două cerințe, ea va fi o reglementare democratică. Dacă nu, ea va favoriza excese, fie din partea manifestanților, cu perspectiva degenerării în violențe, dezordini și tulburări, fie din partea autorităților, și atunci vom asista la încălcarea libertăților și drepturilor fundamentale ale persoanei, specifice dictaturilor și statului polițist.

Dovada că PNT-CD susține aceste cerințe nu numai teoretic, ci le și aplică cu consecvență este că toate mitingurile pe care le-a organizat s-au desfășurat în deplină ordine. Singura tristă excepție o constituie manifestația din București de la 28 ianuarie 1990, dar atunci dezordinile au fost provocate de contramanifestația violentă organizată de F.S.N., cu complicitatea Televiziunii, contramanifestație urmată a doua zi de agresiuni în toată țara, **declanșate la aceeași oră,** asupra unor persoane, sediii PNT-CD

Av. RĂSVAN DOBRESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

LUCRĂRILE SENATULUI

O privatizare în folosul statului !

Oare domnul Roman a avut clar în vedere pentru cine anume a elaborat proiectul de lege privind privatizarea societăților comerciale ? În orice caz nici industria, nici cetățenii țării nu vor beneficia de pe urma legii dacă ea va fi adoptată în forma pe care o preconizează proiectul. Intrînd în mod inadmisibil avansarea acestuia — încălcînd în mod flagrant prevederile Legii 15 — așa cum observa foarte bine și domnul Birlădeanu — guvernul a reușit să definitiveze în final un proiect stufos, care maschează sub aparența de elaborare pe care i-o conferă abundența de detalii tehnice, cîteva principii etatiste ce alterează din start tranziția către o economie de piață.

Luni și marți au avut loc în Senat dezbaterile generale pe marginea proiectului legii privatizării.

Președintele Partidului Național Liberal a ținut să evidențieze încă de la început un principiu care ar fi trebuit să dea un sens clar dezbaterilor : **„Dorim privatizare, DAR NU IN ORICE FEL DE CONDIȚII".** O încercare de sinteză a principalelor argumente care au fost aduse împotriva proiectului de lege trebuie să înceapă prin a arăta că acesta nu numai că **NU rezolvă** principala problemă, cea a **TRANSFERULUI AUTENTIC** de proprietate — de la stat către deținătorii individuali — dar creează în plus șase Fonduri (cinci private, unul de Stat) care **ELE** vor deține adevărata putere economică. Aceste instituții gigant se vor constitui ca tot atîtea malformații ce vor sugruma dezvoltarea economică datorită etatismului care se dorește a fi păstrat într-o formă mascată și care le motivează în realitate existența. Să vedem mai clar despre ce anume este vorba. Legea 15 — spre deosebire de

SORIN ȘTEFAN

(Continuare în pag. a 4-a)

Cauze și efecte...

Economia românească traversează o etapă a falselor restructurări, a falselor tehnocratisme, a falsei concurențe și a falsei privatizări. Legile pieței nu își găsesc decît sporadic aplicarea : mecanismul economie s-a înțepenit între cîncile ascuțite ale contrareformei, investitorii străini nu mai apar, împrumuturile externe masive întîrzie, inflația galopează, grevele se țin lanț, banii s-au evaporat (blocajul financiar ce să-i faci ?), marea privatizare se anunță — prin proiectul de lege avansat de guvern — a fi o mare tracalima, Legea Fondului Funciar se aplică după ureche și la... indicații, etc.

Cauza tuturor acestor rele (nu știm cît de necesare) o constituie strategia economică greșită a cabinetului Petre Roman. Executivul s-a dovedit și se dovedește incapabil de a gîndi în termenii unei economii concurențiale care presupune proprietatea privată, liberalizarea forței de muncă, a prețurilor, descentralizarea actului decizional, relații interparteneriale corecte.

În opinia guvernului explicațiile actualei stări de faliment la economiei naționale rezidă în :

1. moștenirea grea a regimului ceaușist ;

2. nemunca corelată cu o creștere rapidă a salariilor ;

3. greutățile inerente trecerii la economia de piață ;

4. rezistența vechilor structuri în fața „implementării" reformei.

Să analizăm aceste patru aspecte.

I. Este foarte adevărat că „epoca de aur" a sărăcit această țară ; politica economică a regimului ceaușist s-a bazat obsesiv pe supercentralizare, exploatarea sălbatică a resurselor interne, scăderea nemaiîntîlnită a nivelului de trai. În ultimii ani ai dictaturii ceaușiste viața noastră economică luase aspecte cazone, oamenii efectuînd o muncă forțată și ineficientă în același timp.

Dar nu trebuie să uităm că la sfîrșitul anului 1989 România nu avea datorii externe. Mai mult, vistieria țării dispunea la acea dată de un excedent valutar de 2,4 miliarde dolari. Este drept, rambursarea datoriilor s-a resimțit dureros în viața noastră de zi cu zi. În anul de grație 1991 guvernul Petre Roman a contractat o datorie externă de aproximativ 5 miliarde dolari. Ne întrebăm : ce s-a făcut cu acești bani ?

II. Nemunca este un alt argument invocat de echipa guvernamentală în susținerea punctului de vedere propriu, practic în justificarea actualei stări (nesănătoase) a economiei românești. „Tehnocrații" scoliți la „Ștefan Gheorghiu" încearcă să acrediteze ideea potrivit căreia nemunca ar constitui un fenomen de masă. Realitatea este însă cu totul alta : românii muncesc — pentru a supraviețui, firește — dar există nenumărate cazuri cînd ei sînt nevoiți să-și întrerupă activitatea din cauze obiective, dintre care cele mai importante sînt : lipsa de materii prime, lipsa de energie, dezorganizarea producției de care nu sînt muncitorii vinovați.

În ce privește creșterea rapidă (și necontrolată) a salariilor, vinovăția revine exclusiv F.S.N., politicii sale populiste de cumpărare a electoratului înfometat și lipsit atîta amar de vreme de bunuri indispensabile unui trai decent. S-a apelat (din nefericire cu succes) la „politica stomacului" în a cărei practicare noi, românii, sîntem atît de renumiți. Numai că... legile economice nu iartă și asistăm în prezent la efectele nocive ale unei astfel de „politici". Chiar guvernul recunoaște astăzi, indirect, această eroare de strategie. Acordarea unor suplimentări la fondul de salarizare pînă la 20 mai 1990 s-a dovedit total nefondată economic și financiar. Pe această cale s-a ajuns la deprecierea gravă a relației dintre muncă și cîștiguri, iar mai apoi la serioase conflicte sociale (greve, mitinguri, demonstrații).

III. Greutățile apărute în procesul tranziției sînt explicabile. La noi se întîmplă însă un lucru ciudat, respectiv neaplicarea principiilor economiei de piață, cu o dublă conotație și anume :

a. nu se poate vorbi de o veritabilă privatizare a vieții economice ;

LUCIAN TUDORANCEA

(Continuare în pag. a 4-a)

După concediu, o vacanță binemeritată

Sub un bust de mare boier, pe soclu adică, omul sosit în Slănic Prahova poate citi că spătarul Mihai Cantacuzino a deschis prin partea locului prima mină de sare în anul 1685 și că băile realizați din exploatarea zăcămîntului au fost folosiți în opere de binefacere. Ceva mai jos, peste drum, pe treptele restaurantului vilei „Orizont", te întîmpină un „Bun venit 1938" și într-adevăr locanta are specificul vremilor, cu toate că fără îndoială mobilierul a-o fi schimbat între timp. În altă parte, altă clădire veche, marcînd stilul locuințelor lui Antonescu, așa cum bucureșteanul îl poate regăsi în casele din Vatra Luminoasă. Pe tîntînă scrie: „Camera Agricolă Prahova, Centrul Pomicol Slănic 1942". Multe case sînt construite între cele două războaie și au desigur farmecul patriarhal după care tînjește orice orășean stresat de poluare și nenumăratele neajunsuri pe care le creează orice aglomerare nefirească. La Slănic Prahova e liniște, aer curat, sînt băi sărate — Roșie, Verde și a Baciului — tămăduitoare de reumatisme, e Salina care-i primește pe cei betegi de plămîni, sînt dealurile și pădurile plăcute vederii omului trudit, odihnitoare, reconfortante. Localnicii sînt obișnuiți cu „străinii" și profită care cum pot : vînzînd lapte, brînză ori slujind în cele cîteva stabilimente în care se adună suferinzii și sănătoșii din țară. Ceilalți, sapă în Ocne sau sînt angajați la CFR. Slănicenii duc o existență simplă și demodată. „Fanii" orășelului poartă pletele cam așa cum se purtau în urmă cu vreo zece ani în București, el însuși un oraș demodat. Totul pătrunde greu în adîncime, „în teritoriu", cum se vorbește azi, obiceiuri, mentalități, idei noi. În 13 iunie 1990 în centrul localității oficialitățile au înșirui autobuze la discreție celor doritori să-împartă dreptatea bitei prin scumpa noastră capitală a și mai scumpei noastre patrii. Spre lauda slănicenilor, au fost puțini cei ce au răspuns chemărilor „neoficiale". Cel puțin așa îmi spun doi tineri mineri.

Să cureți șenilele tancului cu periuța de dinți de la mama

Deci tinerii de care vă vorbesc nu prea înțeleg ce se petrece în România anului de grație 1991. Lefurile li s-au mărit dar în mînă iau bani mai puțini ca altădată. Și ei sînt într-o situație fericită : nu sînt căsătoriți, locuiesc la părinți, nu trebuie să cumpere carne, lapte, ouă, doar pîine și haine. Seară de seară trec pe la restaurantul hotelului balnear și beau cîte o sticlă de vin, „Busuioacă de Bohotin", 130 lei trei sferturi. După care a doua zi coboară iar în Ocnă. Și tot așa. Ei nu realizează a se fi schimbat ceva esențial de la căderea lui Ceaușescu decît scumpetea și vehicularea noii noțiuni, privatizarea, adică 140 lei suta de coniac „Napoleon", la GISA, restaurantul de lîngă primărie, unde nu ai ce să mănînci însă. Lumina electrică se întrerupe în vreme ce-și pun întrebările și așa rămîne pînă a doua zi spre dimineață. Firește, o pană. Cum s-a întîmplat și ieri. Nostalgiile vechiului regim se topesc încetul cu încetul. Unul dintre ei își amînteste cum, soldat fiind, trebuia să măsoare curtea cazărmii cu bătul de chibrit ori să scoată apa dintr-o baltă cu sîretul de la bocanci. „În campania agricolă a fost mai bine". Celălalt a făcut armata la o unitate de luncuri. Soldații curățau și văgsuiau șenilele cu periuța de dinți și crema de ghete de acasă, de la mămica și tăticu. „Nu, n-a fost bine". Și oftează. Se gîndește ca și mine la versul lui Eminescu : „Au prezentul nu ni-l mare ?".

Mafia Cooperației

În Slănic Prahova aproape tot ceea ce este în mîna Cooperației, hoteluri, restaurante, berării, administrarea băilor. Hotelul „Han" din centrul orașului, situat între cîteva blocuri amplasate alandala, practică prețuri de a-ntîia. Este o construcție din categoria confortului IV. Prin dușul din cameră nu curge apă rece sau caldă. Curge vizavi, pe culoar, la grupul sanitar, unul pentru întreg palierul și de aceea nesnua de murdar. Cerem becuri să ne luminăm cît de cît

VIOREL ȘTIRBU

(Continuare în pag. a 2-a)

„Salvați Sighișoara!" sau „Reconstruiți Sighișoara!"?

La Casa Poporului sau cum s-o fi numind acum mastodontul din centrul Capitalei a avut loc cea de-a doua reuniune de lucru a Comisiei pentru Administrație Centrală și Locală, Amenajarea Teritoriului și Urbanism, reuniunea avînd ca tema programul de salvare a monumentelor istorice din orașul Sighișoara.

Au participat la discuții, în afara membrilor amintitei Comisii, primarul orașului Sighișoara, dl. Constantin Ștefănescu, reprezentanți ai Ministerului Culturii, Comisiei Naționale Române pentru UNESCO, Ministerului Finanțelor, Comisiei Naționale a Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice, Departamentului pentru Urbanism și Amenajarea Teritoriului, invitați de la ambasadele Germaniei și Franței.

Fiind primul de acest fel, după ani în șir de „modernizări", „reamenajări", „sistematizări" și tot soiul de „cuitorii", programul suferă deocamdată de lipsa unei concepții unitare și coerente, care să convingă și forurile legislative de necesitatea salvării a ceea ce se mai poate salva. Am înțeles că un proiect de lege a monumentelor istorice este în fața de „toaletă", urmînd a fi înaintat parlamentului, dar se pare că este nevoie și de o lege a urbanismului, pentru a-i asigura viabilitatea. În plus, așa cum observa dl. Radu Popa, vicepreședintele Comisiei Naționale a Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice, se impune renunțarea, în zona istorică a Sighișoarei cel puțin, la proprietatea statului asupra caselor și introducerea celei particulare. „Cînd ești proprietar, ești obligat", vorba unui proverb german citat de dl. Klaus Brambach, atașatul de presă al ambasadei Germaniei, invitat la reuniune. Se așteaptă, deci, legea privatizării și o lege a investitiilor din străinătate. Se așteaptă, de asemenea, scutiri de impozite și alte facilități care să facă avantajoasă pentru viitorul proprietar deținerea, de exemplu, a unei case declarate monument istoric.

Am reținut și propunerea dlui Aurel Botez, de la Direcția Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice, de a se crea de către Ministerul Finanțelor un fond de intervenție pentru cazuri asemănătoare cu ale Sighișoarei. Evident, cu avizul forului legislativ, în ideea ocrotirii este principala piedică, chiar dacă, așa cum se speră, programul Sighișoara va fi inclus pe lista programelor UNESCO și se preconizează înființarea unei fundații.

Pînă atunci de mare urgență sînt lucrările banale de conservare (intervenții la acoperișuri, la canalizare, consolidări etc.), banale, banale, dar și pentru acestea trebuie bani. Pe care primăria orașului nu-i are. În absența lor acțiunea „Salvați Sighișoara" s-ar putea transforma în „Reconstruiți Sighișoara". Urgența zero ar reprezenta-o lucrările de la Turnul cu Ceas, Turnul Cositorarilor și zidul cetății. Să sperăm că nu se va aștepta surparea lor, cum s-a întîmplat nu cu mult timp în urmă la Brașov...

O problemă de interes nu numai gazetăresc a fost ridicată la conferința de presă care a urmat. Este vorba de o zonă a Sighișoarei supranumită „Triunghiul Bermudelor" și de un proiect de construcții în această zonă intocmit de „celebra" arhitectă Anca Petrescu, cea care a proiectat și sinistra „Casă a...", locul în care, după cum am spus, s-au desfășurat lucrările reuniunii. De la primarul Sighișoarei am înțeles că noua „operă" a d-nei. Petrescu n-a fost încă aprobată și am plecat avînd asigurările d-lui. Radu Popa că nici un proiect care să urîțească Sighișoara nu va fi avizat de către Comisia pe care o reprezintă. Doamne-ajută!

Am ieșit din „perimetru" în viteză, sufocat de „grandioasa ctitorie" și avînd, nu știu de ce, senzația că Marea Colibă se va prăbuși peste mine. După ce m-am îndepărtat suficient mi-am aprins o țigară și m-am întrebat: de ce-or fi avînd comisiile astea denumiri atît de lungi?

ALEXANDRU GANEA

După concediu, o vacanță binemeritată

(Urmare din pag. 1)

calea și odaia. Ni se dă unul de la recepție. Stabilimentul lucrează în pierdere și nu-și permite să aibă angajați pentru curățenie și întreținere. Receptionerele, două la număr, trebuie să facă ele totul. Și fac și ele ce pot. Păcat, hotelul e în preajma băii verzi a Salinei și a crismelor și berăriilor. Ne mutăm la hotelul balnear. Pe culoare, în locul lămpilor de neon au fost adaptate becuri de frigider. La fel și în baie (dus) și WC. Pentru luminarea camerei ni se dă un bec obișnuit de la recepție. În prima seară nu curge apa caldă. Se întrerupe și lumina electrică. Zgîrcenia vechiului regim se simte și la peste un an și jumătate de la mult trîmbițata schimbare.

O zi din viața unui turist la Slănic Prahova

Dacă nu ești bolnav, ca să te încadrezi în regulile stabilite de medici, te trezești cînd se nimerește. Te speli cu apă rece, spartan, după care o iei la picior. Treci prin alimentare, unde găsești pîine, orez, deodorante englezești, ba chiar și carne. Cauți ziare, căci la recepția hotelului nu se găsește decît ziarul poliției prahovene „Argus", „fondat" de generalul Dănescu. Pentru a fi corecți, recepționera ne spune că uneori are la vînzare și „România liberă", „Adevărul" și „România Mare". O doamnă face remarca aspră că a citit cîteva numere din această ultimă publicație și „s-a îngrețoșat". Dacă e deschis chioșcul de difuzare, poți să-ți cumperi chiar și „Dreptatea", desigur numărul de alaltăieri. Librăria nu se prea caută, însă nici nu prea ai avea de ce să o cauți, căci, deși arată bine, e în suferință cu noutățile editoriale. „La electrice" poți cumpăra becuri, chiar și becuri nemțești de 100 w, necazul e că vînzătorul e rău dispus și, contrar obiceiului locului, neprietenos. Pentru că în general slănicenii sînt prietenoși, plăcuți. O iei înspre Salină și în drum dai de filiala „VR", „aripa" Ceontea dacă te iei după cele expuse în vitrină (de altfel și pe vechiul avizier cu fruntașii în întrecerea socialistă numai „VR" expune programe); declarațiile după congresul de la Tg. Mureș, tăieturi din ziare ce neagă scindarea vetriștilor. Programul de lucru cu membrii e „lunea și la cerere și joia". „VR", filiala Slănic, vinde și sare în pachețele cu însemnele organizației. În aceeași încăpere se află și „Liga veteranilor de război". În vitrina acesteia s-a amenajat o expoziție de încălțăminte. Săgeata îți recomandă să urci la etaj, ce-i drept. Așa că ajungi încetul cu încetul și la Salină. Nu e încă ora 10 și împătimiții așteptă, cuminți, la rînd, deschiderea barului. Pentru că la Slănic, unde primarul e lăudat, rîndurile au rămas aceleași, locantele se deschid la 10 și se închid la orele 21 sau 22. Excepție face G.I.S.A., cu videodiscoteca, deschisă între orele 17 — 01. N-ași putea-o vinăi barmanul și cobori în salină. De cum ieși din lift, vezi sus, sus de tot o stea, o seceră și un ciocan. E și scris ceva, însă nu se poate citi, literele sînt prea mici pentru înălțimea la care s-au mizgălit. Se poate ghici, însă nu te mai ostenești. Și chiar uiți de ele după ce vezi acea splendidă grădină de sare subterană. Se joacă ping-pong la sute de metri adîncime, e și un teren de volei, pistă de alergări și mini teren de fotbal. După o împrejmuire sînt cei aflați sub supraveghere medicală. Dăltuite în sare, cîteva figuri, Decebal, Traian, Eminescu. Decebal nu e luminat, celelalte sculpturi au cîte un bec chior deasupra creștetelor. În general e cam orbecăială pe-acolo, însă aerul te face să nu bagi în seamă nimicurile administrative. După o vreme, ieși și te duci la Baia Verde. Tarifele s-au mărit de cinci ori, serviciile minime au dispărut. N-ai unde bea un suc, o bere, nimic de-ale gurii. Un vecin de iarbă îmi împrumută ziarul „Prahova" unde citesc cu uimire despre felul în care a decurs a „treia rundă" a procesului dlui Robu și președintele partidului RM. După o'asemenea lectură ai bea o bere. La GISA nu găsești decît turcească. La restaurant este, 30 de lei sticla. Bere caldă. Pentru punga săracului, mai sus, o doamnă îți oferă halbe reci, la 16,50 lei. Folosești prilejul. Și se face amiază. Poți să mănînci la toate locantele, cu excepția GISA. Alegi „Orizont" pentru că-ți sună plăcut acel „Bun venit 1938". Au trei — patru feluri și te miri, apoi alegi. Ciorba de porc e excelentă, atîta că în ea plutesc adidașii dlui Roman. E drept, se deosebesc de tradiționalii adidași ceaușiști, ăia nu știau frînțuzește și nu erau „Torsion". În fasolea cu ciolan aceiași adidași. Totuși se cheamă că te-ai săturat și te întorci la hotel. Nu e apă. Ți se promite că după ora 6 va fi. Moțăi pînă la 5 după-amiaza, după care pîndești dușul. Trece 6, vine 7, iarăși promisiuni, vine 8 și deodată dușul funcționează. Ai avut noroc. Poți coborî înainte de orele 21, cînd se închide barul și cumperi trei sferturi de vin alb, treci pe terasă și încerci să-ți petreci cumva timpul astfel ca să nu vezi nici programul televiziunii și nici altele. Pe cînd se inserează de-a binelea, nu mai ai ce face. Tot privești în zare, pînă nu mai vezi nimic din pricina întunericului. În Slănic nu mai ai unde merge. Totul doarme. Dacă aș fi neamț aș pleca a doua zi. Nu sînt și o iau în zori de la capăt, cu aceleași neajunsuri pricinuite de indolența sau inconștiența comersanților locali. Te gîndești cu amărăciune că asemenea minunății cum sînt cele de la Slănic Prahova ar aduce o groază de turiști și deci și de bani (căci toate unitățile merg în pierdere) dacă ar fi gospodărite chibzuit. Deocamdată lucrurile „curg" după cunoscutul principiu „ei se fac că plătesc, noi ne facem că muncim". Dar jefurile scad din cauza nerealizărilor și pînă la urmă personalul își va pierde slujbele. Iar turiștii se vor aciui pe la localnici. Cît despre bolnavi cu ajutorul guvernului, vor muri cu zile pe la case lor. Oricum, după cîteva zile de sedere la Slănic Prahova, te gîndești că după un asemenea concediu ai merita o vacanță mare. Undeva unde să nu te streseze lipsa apei pentru spălat (și chiar pentru băut, căci stația de epurare e sufocată de ploi), a lumini, a absenței cvasitotale a posibilităților de distracție, sarea și piperul concediului anual. Dacă românii n-ar fi dăruiți cu o natură generoasă, poate că și-ar face viața mai frumoasă. Așa, țara rămîne cum ne-a dat-o Cel de Sus, oamenii cum au apucat să se obișnuiască să viețuiască într-o orînduire ostilă nevoii umane de echilibru, bunătate, firesc.

JOIA FILATELIC

Proximele cronici filatelice s-au ocupat cu precădere de problemele (multe, felurite și de un interes deosebit) ridicate în ultimul Birou executiv al FFR, astfel că am neglijat cu totul apariția de literatură filatelică ■ Semnalăm, în primul rînd, editarea celui mai important material filatelic de după revoluție, anume: „Catalogul ștampilelor sportive românești. 1905—1989", elaborat de neobositul Dan Vintilă și tenacele Vasile Florkievitz, ambii din Brașov. Lucrarea totalizează 532 de pagini, cuprinzînd 1 230 de clișee cu 12 000 de notații specifice. Ea vine să umple un gol resimțit de către una dintre cele mai populare și îndrăgite tematici filatelice. Am numit **sportul** ■ Am avea de făcut o precizare. Ștampila cu nr. 9 (pag. 28), redată incomplet, poartă în exergă titulatura: sus „BUCUREȘTI" (fără locul lăsat pentru eventualul număr al oficiului poștal), jar jos „GARA DE NORD" (care lipsește) ■ Răsfoind în mod sumar lucrarea, de altfel impresionantă ca volum al informațiilor stocate, am avea o întrebare. Pentru care motiv nu au fost incluse ștampilele: „Vizitați prima expoziție internațională de aero-auto-radio-electricitate, București, Parcul Carol, 30 aug. — 27 septembrie. 1931" (unde s-au expus, după cunoștințele noastre, aparataj de antrenament și performanță sportivă) și „Al IV-lea Festival mondial al tineretului și studenților, București, 1953" (cînd au avut loc, după cît ne amintim, și întreceri sportive)? ■ Și o nedumerire. Pentru care motiv s-a inclus în tema **Sport** ștampila cu nr. 2 „BUCUREȘTI/STRAND"? Știm că prin acei ani, fiecare oficiu poștal purta denumirea unui obiectiv mai reprezentativ din cuprinsul său. În speță Strandul Kiseleff. Să înțelegem că — prin extensie — am putea trece ștampilele „BUCUREȘTI/LEMAITRE" la tema **Industrie, iar** „BUCUREȘTI/

GRIVIȚA" la tema **Ra de Independență?** ■ cu o regularitate de nom, pentru asigura rea numai dl. Aurel ton din Sibiu știe ce bule să transpire și caute în pungă, „Curierul Filatelic", tre semnatari remar cunoscuții: dr. Liv Cristea (Londra), Dragomir, Dumitru Ion Opriș, Silviu mir, precum și o nume mai noi care se impună: ing. Vi povan, dr. Dan D cu, lt. col. Victor Cezar Vasilescu s.a. marcă deosebită studiul — complet în peisajul nostru p tic — al d-lui Lip la Constanța ■ A 5 al revistei „Filateli cuprin bogat stă la ția celor care se oc temele filatelice m portante: tradiționa rie poștală, integru tale, tematică, aero Problemele organiz manifestările filateli țară, sumarul pres ne, cotele catalog poșta redacției com zată cele de mai sus ta se deschide cu un rechizitoriu la adres sfîșiilor filatelice c racter abuziv. Atît pru, încît autorul prudență — „uită" semneze opiniile, conspirăm noi: este Mihail Pașcanu.

PUSTIUL

„Ce frumos e!... Dar de ce-i atît de pustiu?" — m-a întrebat fiul meu de 9 ani la vizitarea expoziției de arte decorative, organizată cu cîtva timp în urmă într-una din sălile de expoziții de la Teatrul Național.

În starea actuală fluctuantă a societății noastre, actul de cultură rămîne la fel de orfan și lipsit de protecție ca pe vremea dictaturii. Vechea cenzură a fost înlocuită cu cenzura economică, noul mecanism dictatorial printr-o democrație improvizată. Ne lovim de o răsturnare de mentalitate primejdioasă, în care se pune accent pe imperativul economic, manipulîndu-se ostilitatea față de intelectuali a cetățenilor cu orientare naționalist-populistă.

„Cultura este apanajul oamenilor fericiți și refugiul celor nefericiți", spuneau vechii greci. Să nu uităm că, în anii ce au trecut, cultura a reprezentat un mod esențial de viață. În mecanismul aproape lipsit de fisură al dictaturii Cartea și Cultura au reprezentat PUTEREA interioară de a rezista PUTERII. Cartea a mediat un dialog al supraviețuirii sutelor de mii de lectori, un dialog subversiv între scriitor și cititor, cînd adevărul pe jumătate rostit de unul se întregea cu jumătatea trăită de celălalt.

În decembrie 1989, singura valoare care putea fi socotită competitivă era cultura. În ciuda anilor de comunism Estul a rămas extrem de bogat spiritual și Cultura este în acest moment singura cale de întoarcere în Europa, singura posibilitate de a ne regăsi un echilibru adevărat. Poate că noi, cu spiritul slefuit de istoria noastră grea, am putea să le amintim occidentalilor cîte ceva din adevărurile fundamentale pe care ei par a le fi uitat.

Dar proiectele abstracte privind eliberarea culturii de tutela absolutismului sînt la fel de ineficiente ca și proiectele abstracte de privatizare a unităților economice. Avem nevoie de forme autonome ale unei expresii culturale noi și independente: ziare, edituri, școli, posturi de televiziune.

Dar toate acestea se înscriu în sfera lui „ar trebui..." Atît timp cît Cultura beneficiază de ridicolul procent de 0,33% din buget, atît timp cît criza economică este un domeniu al oportunismului, cît un scriitor primește 1,5% din încasările pentru cartea lui, cît timp avem poeți valoroși care nu reușesc să debuteze editorial datorită umflării prețului hîrtiei și manoperei, cît timp artiștii plastici se izbesc de nenumărate dificultăți, atît timp cît criza culturii este explicată indiferent, ca un fenomen obiectiv pus pe seama economicului, senzația este de vid, de PUSTIU... Lumea a alunecat pe o pantă primejdioasă pe care se îndepărtează și de carte și de teatru și de film și de muzică...

Creatorii sînt definiți perfect prin versurile poetului Grig Emilian, ale cărui volume continuă să rămînă în sertar: „Culegător de stele sunt, dar pasc un cîmp plantat cu alge".

CULTURA va însemna întotdeauna o DEVENIRE continuă, nu o stare definitivă ,schimbarea mentalității nu se va împlini decît prin ea.

Impresionantă, tapisseria intitulată „AMNEZIE", a artistei plastice Georgia Lavric, din expoziția de care aminteam la început: contorul unui Christ răstignit, un Christ fără chip... un palimpsest... Oare, într-adevăr, i-a fost uitat chipul?

K. LILIANA

Curat constituțional! (IV)

(Urmare din pag. 1)

și chiar locuințe particulare.

Autorii violențelor trebuie pedepsiți, oricine ar fi ei, ținîndu-se seama că ei lovesc nu numai în valori ocrotite de legea penală (viața, integritatea corporală și sănătatea persoanelor, avutul particular sau public), ci și în valorile democrației și ale statului de drept. În aceleași valori lovesc însă și forțele de (dez)ordine care se dedau la violențe și la alte abuzuri. Exemple? Agresivitatea din 13 — 15 iunie 1990, dar și pasivitatea din 29 ianuarei același an. În aceste cazuri, și agenții forței publice trebuie trași la răspundere penală și pedepsiți.

Procesele penale intentate fie manifestanților sau organizatorilor, fie agenților forțelor de ordine ridică însă o problemă practică cu care instanțele vor fi confruntate, problemă care a fost omisă din proiectul de lege: posibilitatea de a stabili pe bază de probe cît mai concludente vinovăția sau nevinovăția celor trimiși în judecată. A lăsa instanțele să stabilească starea de fapt numai pe baza mijloacelor de probă îndeobște folosite în procesul penal ar însemna să le punem în fața unor dovezi subiective sau direct mincinoase. Căci nici declarațiile martorilor, nici rapoartele sau procesele-verbale întocmite de forțele de ordine (pentru a nu mai vorbi de declarațiile inculpaților) nu prezintă garanții de sinceritate, deoarece toate provin din partea unor persoane implicate în violențe sau în reprimarea lor și înfierbîntate de evenimentele la care au luat parte, prin urmare interesate fie să acuze, fie să se disculpe. Să ne amintim numai de dificultățile întîmpinate de instanțe cu ocazia judecării proceselor din 13 februarie și 13 — 15 iunie 1990, cînd nu au avut la dispoziție probe suficiente sau au fost puse în fața unor declarații mincinoase ale martorilor.

De aceea, în scopul aflării adevărului, legea ar trebui să pună la dispoziția instanțelor judecătorești posibilitatea administrării unor dovezi specifice, a căror obiectivitate să fie deasupra oricărei bănuieli. Care ar putea fi aceste mijloace de probă?

Propunem în articolul precedent (Dreptatea din 11 iulie) ca legea să prevadă desemnarea unor COMISARI SPECIALI. În afara atribuției de a propune intervenția forțelor de ordine, acești comisari speciali ar urma să înregistreze video și sonor toată desfășurarea manifestației. În acest scop, ei ar urma să fie dotați cu aparatura necesară, minuită de un personal calificat, aflat în subordonarea lor. Iar toate aceste înregistrări vor trebui să fie folosite **în mod obligatoriu** ca probe în procesul penal.

Ar mai trebui prevăzut în lege ca și ziariștii să fie îndreptățiți să fotografieze manifestațiile, să le filmeze și să facă înregistrări sonore, iar înregistrările lor **să poată fi deasemeni folosite ca probe în justiție.**

Toate aceste persoane și aparatura lor ar trebui să se bucure de o protecție specială din partea forțelor de ordine, în care scop legea ar trebui să prevadă interdicția controlării, confiscării, avarierii sau distrugerii aparaturii și înregistrărilor sau aducerea lor în stare de neîntrebuințare și incriminarea acestor fapte prin lege.

Toate fotografiile, filmele și înregistrările sonore, inclusiv cele făcute de ziariști ar putea fi **primite ca probe în justiție**, în baza prevederii art. 94 din Codul de Procedură Penală.

Iar dacă forțele de ordine au distrus ori au adus în stare de neîntrebuințare aceste mijloace de probă — așa cum s-a întîmplat în repetate rînduri, cînd ziariștii au fost agresați chiar de polițiști — instanțele vor fi îndreptățite să stabilească o prezumție de vinovăție a celor ce le-au distrus și de nevinovăție a părții care le invocă. Căci cei care se știu corecți nu au nici-un motiv să distrugă probe pe baza cărora instanța ar putea cunoaște adevărul.

Numai prin folosirea acestor mijloace specifice de probă justiția ar fi în măsură să poată aprecia vinovăția sau nevinovăția tuturor persoanelor implicate, fie ei manifestanți, organizatori sau forțe de ordine.

Adoptarea unor astfel de prevederi în lege ar avea triplul avantaj de a pune instanțele în situația de a judeca într-o mai bună cunoștință de cauză, de a garanta deplina folosire a dreptului de întrunire și de a stopa orice tendință abuzivă atît din partea manifestanților cît și a forțelor de ordine. Asemenea prevederi legale ar consolida prin urmare exercitarea deplină a acestui drept constituțional în același timp cu ordinea publică. Într-un cuvînt, de a contribui la consolidarea statului de drept, a libertății și a democrației.

UN VIS SCURT

Eram în gara unui orășel vest-german din nord. Trebuia să îmi cumpăr bilet de tren pînă la Frankfurt. La ghișeu se aștepta la rînd. Eram și doi-lea. Cel din fața mea vorbea cu vînzătoarea în românește. Deși îmbrăcată în uniforma căilor ferate germane, aceasta avea o înfățișare latină, italienească, siciliană. Era mignonă, brunetă, catifelată. Cînd mi-a venit rîndul, am întrebat-o ce legături am cu Frankfurtul și cît costă biletul. După ce a apăsat pe niște butoane, introducînd întrebările mele într-un calculator, mi-a răspuns că primul tren îl aveam la ora 10,27. Am cerut să îmi dea biletul, dar, spre surprinderea mea, ea m-a întrebat dacă vreau să plătesc în mărci sau în lei. I-am răspuns că nici nu știam că se poate plăti și în lei. La exprimarea ignoranței mele, toți cei din spatele meu au izbucnit în rîs.

— Nu numai că se poate, dar am primit instrucțiuni speciale să încasăm contravaloarea biletelor în lei, pentru că toate trenurile sînt pline de români care se-ntorc în țară. S-au pus la dispoziție trenuri speciale directe cu destinația București, mi-a răspuns funcționara.

Dîndu-mi seama că toți cei care așteptau la rînd erau români, i-am atras atenția să nu vorbească prea tare, să nu ne audă nimeni, ca nu cumva scandalizînd vreunul din prezența noastră nepoftită.

— Nici o grijă, mi-a răspuns ea. Am ajuns într-o țară europeană, nimeni nu se scandalizează.

— Totuși, pentru că plec la Frankfurt, și am așteptat, vă rog să-mi dați bilet și să-mi calculați în DM.

În timp ce funcționara bătea pe tastele unui calculator, cel ce venise după mine s-a adresat celorlalți români ce se aflau la coadă și, după ce a luat-o el renunță la biletul de tren. Am cerut LKW-ul (TIR-ul) pe care cumpărase în cele cîteva zile de ședere acolo, nu-i pe toți:

— Știți care este F.S.N.-ului? Inițiați-mă, vă rog, apoi să se reîntoarcă după aceea să se dezbată și să aștepte să se reîntoarcă, nu mai are piese de schimb. Și aceea ne recheamă în țară.

A fost un vis scurt. L-am avut ieri în timpul de după-amiază.

MATEI AL

Benzină pentru benz

Posesorii de autoturisme proprietate personală din municipiul Tecuci, precum și cei din localitățile limitrofe primeau, pînă la data de 1 iulie a.c., bonuri de benzină prin depozitul de distribuire a produselor petroliere Tecuci. Printr-o dispoziție a prefectului Beureanu Nicolae, de la Prefectura Galați, aceste bonuri au fost retrase Tecuciului, rămînînd a fi distribuite de Galați. Astfel, solicitanții sînt obligați să 120 km (dus) + 120 pentru a obține cel de benzină pe lună, zie, benzina consumă pul obținerii ei se af valent.

Cui folosește fre nici un caz posesorilo turisme.

DE LA STÎNGA...

Numărul 65 (15—21 iulie) al organului P.D.A.R., **Tara**, a fost trimis la tipar înaintea semnării de către conducerea partidului în cauză a faimoasei Carte. Dacă, deci, nu aflăm nimic în privința acesteia în editorialul periodicului („panoramic", Al. Horia), ofertele mustesc: „Problema e, însă, către ce mergem, întrucît situația politică e și mai neclară decît cea economică, remanierea guvernamentală întîrzînd deja extrem de mult, ceea ce se simte". Clar, nu? Mai aproape de subiect: „Iată, bunăoară, în agricultură ne trezim acum, în plin sezon, că nu există un ministru, existînd în schimb nenumărate probleme și — se semnalizează — vreo 10.000 de ingineri agronomi cu statut de șomeri". În fine, pe față: „Oricum, agricultura e zguduită de scandaluri, iar aprovizionarea pieței continuă să fie deficitară. Pe cînd rezolvarea acestor probleme?" Între timp, dl. Victor Surdu aștepta, cu stiloul deschis, semnarea... documentului".

•

Dacă, presat de greva medicilor, guvernul a propus o mărire a fondului alocat sănătății, de la patru la opt lei pe cap de locuitor, în învățămînt, același guvern reconstituie o instituție de pură inspirație leninistă, refuzînd să aloce fonduri corpului didactic pentru bacalaureatul de la toamnă, examenele de treaptă, cele de scoli profesionale s.a.: „Toate aceste examene — care însumează de fapt munca nenormată a profesorilor — nu vor fi plătite. Așa încît eforturile lor, fie la Română, fie la Matematică sau Fizică, sînt trecute cu forța la rubrica «muncă patriotică»". Clar — li s-a spus. Nu sînt bani. Așa cum n-au fost nici la negocierea salariilor. („În învățămînt se face muncă patriotică", Florin Toma, **Cotidianul**, 15 iulie).

•

Se pare că lipsesc nu numai banii, ci și monedele numismatice! „O întrebare pentru dl. Mugur Isărescu, guvernatorul Băncii Naționale: mai există acel tezaur compus din 14.000 de monede pe care, la mijlocul deceniului trecut, l-a dăruit Bănci Naționale Theodor Burghele?" („Firul scurt", **Cuvîntul**, nr. 28, iulie). Există, bineînțeles, credem noi și va putea fi chiar văzut, după 99 de ani, odată cu alte bunuri în evidența Autorității...

•

În același combativ periodic, dl. Tudorel Urian: „Petre Roman și-a format o echipă de specialiști. Tuturor le-a insuflat ceva din propriul lui talent poliglot.. Fiecare vorbește o limbă pentru străinătate și o alta pentru cei de acasă. Pentru a reveni cu picioarele pe pămînt, ar trebui ca tehnocrații noștri să mai meargă din cînd în cînd pe la țară, poate doar, doar s-o îndura Domnul și vor călca pe obiectul numit în popor greblă" Chiar așa se și intitulează articolul: „O greblă pentru primul ministru". Poate că nici o furcă n-ar strica!

•

Călcați-ne în picioare, se roagă mătăhălosul Adrian Păunescu (**Totuși iubirea** nr. 28, iulie), dar nu la concetățenii săi, care, eventual l-ar servi, cum au mai făcut-o de altfel, ci Occidentului însuși. De fapt e la mijloc un indemn la adresa forurilor internaționale care întîrzie ploaia de aur în livada lui Iliescu et. comp. Auziți: „În acest ritm de insolență occidentală, nu ar fi exclus ca, în scurtă vreme, să începem să ascultăm Radio Moscova în limba română sau China Nouă, ca să ne mai treacă de dor (sic!) de libertate națională". Un coșmar îl bîntuie pe Adrian Păunescu: să n-o „dăm" în N.A.T.O. Ci numai în bară!

•

Căci, ah!, „Sîntem o periferie din multe puncte de vedere. Iar Occidentul, cîștigător absolut în competiția Est-Vest, ne cultivă acest complex de inferioritate. Nu e nici un bubiu că centrele de putere occidentale mizează pe **legea conservării periferiei în aria răsăriteană a Europei.** Pentru acest obiectiv sînt puse în mișcare toate pîrghiile disponibile: politice, militare, economice și culturale". (Grigore Georgiu, „Complexul periferiei", **Românul**, 15—21 iulie). Pe ce se bazează aceste sumare considerente? Pe faptul că: „opoziția față de structurile comuniste se transformă în opoziție față de unitatea națională a statelor în zonă." E adevărat, comunismul e atît de odios, încît nu e preț prea mare ca să scapi de el. Iar naționalismul structurilor comuniste e unul egoist, strîmt, retrograd, pogromistic. Dar cu cine să discuți?

•

Un titlu de actualitate: „Imensa impostură" (Tia Șerbănescu, **România liberă**, 13—14 iulie). Să specificăm că e vorba de privatizare, uriașa mascaradă, la adăpostul căreia țara este prădată în voie de către cei care ar trebui să-i apere bogățiile? De urmările unei guvenări în strictul folos al Puterii? Scrie dna Tia Șerbănescu: „Ciți bolnavi mai trebuie să moară din lipsă de medicamente, ciți bătrîni mai trebuie să moară de inaniție, ciți handicapați mai trebuie să moară de mizerie, ciți maturi mai trebuie să se sinucidă de deznădejde și ciți tineri mai trebuie sau să plece sau să-și plece definitiv capul — pentru ca întreaga impostură a puterii să se vadă limpede, pînă și de pe lumea cealaltă?" Ciți, într-adevăr?

•

Rompres, citat de **Curierul Național** (3 iulie), despre neregulile ce s-au produs la examenul de bacalaureat (liceul Traian din Constanța, limba și literatura română). Proaspătul absolvent de liceu, Decebal Dumitrascu, afișat la bacalaureat cu media 3.25 a fost totuși promovat, printr-un adaos de două puncte bune, dăruite de către o comisie a M.I.S. hălăduită ad-hoc prin urbea maritimă. Băiatul distinsului fruntaș cultural și politic fesenist din senat, Gh. Dumitrascu, mosteneste, asadar, ce are mai bun părintele lui: norocul prostului. E drept că un noroc cu energic sprijinit de sus. Știe Puterea pe cine iubește! Dar și noi!

•

Ceva cu mult mai grav aflăm din ziarul **Alianța civică** (13 iulie) referitor la numirea tov. Alexandru Mironov ca șef al Serviciului de presă de pe lîngă președinția țării: Reamintim cititorilor noștri că la Berevoiesti a fost descoperit un document al Securității care atestă că s-a obținut de la organele superioare de partid aprobarea folosirii acestuia ca informator. În consecință Sindicatul liber din Televiziune a cerut conducerii unității demiterea acestuia" (Al. Mironov era, în acel moment, redactor la Televiziune). Soarta cea milosă a decis însă ca în loc de demitere să se producă o frumoasă promovare — în imediata apropiere a președintelui Republicii. Desigur, destinul s-a manifestat chiar voința dlui Ion Iliescu de a-l avea lîngă dînsul de ostean al partidului. Despre alți colaboratori la fel de ... vor afla nepoții nostri peste 99 de ani, dacă lucrul acesta ... avea vreo importanță. Atunci, poate se va ști cine a fost Iliescu...

•

Din același periodic, un cetățean care se încăpățînează la coadă: „Mă încăpățînez cît timp un celebru al ... parlamentar gălățean cu nume parcă predestinat de animal ... poate să-și reprezinte «sus» victimele, cît timp cei ... mandat «Foc» la Timișoara sau București participă la ... recepții, cît timp consilierul de bețe al criminalului Gheorghe Dej, cu neîndoioșa tupeu, ne analizează frecvent situația ... la televiziune, ba mai mult, ne dă și sfaturi întru ale democrației, cît timp un fost, actual și viitor comunist, vinovat ... al tragediei din iunie anul trecut, se va mai mira că Occidentul nu ne ajută la reconstruirea comunismului". — Horia ... „O tristă țară, plină de umor". Nu-și deschide baierele ... Occidentul, dar își dă toată silința Costa Rica, gigantul ... mic, cu infinitele sale resurse!

•

Procesul de la Timișoara continuă. Asadar: „Timpul ... dl. Chițac e acum pensionar, dar specialitatea l-a rămas: ... știe să mai stoarcă lacrimi. Dovadă că ieri a aruncat ... poziții și fraze scurte, din două-trei, maxim șase cuvinte ... exemplu: **nu știu, am văzut o discuție, nu am fost ... sesizat, nu știu, nu-mi dau seama...** Vedeți că-i mai ... decît Napoleon și De Gaulle?", scrie dl. Mircea Bunea ... continuă", **Adevărul**, 13 iulie). Adăugînd: „Și vă ... imediat că-i mai mare și ca Munchausen". Nu mai e ... Omul nostru e invulnerabil! De fapt, nici nu minte: ...

...LA DREAPT

DREPTATEA ECONOMICA

Privatizarea, un act complex în folosul ţării

Privatizarea constituie, fără îndoială cheia reformei economice.

În comparaţie cu celelalte ţări europene, o lege a privatizării este deja mult întârziată iar „deschiderile" operate pînă acum nu au legătură cu o privatizare reală şi scrisă Profiterii de astăzi ai unor asemenea deschideri sînt, în cea mai mare parte, profitorii sistemului de ieri, menţinerea şi consolidarea aceleiaşi „clase", de data aceasta şi cu putere economică, nu numai politică fiind evidentă.

Din păcate, pentru ei deja, dar mai ales pentru ţară, activitatea lor nu rezolvă nimic din marile probleme ale ţării. Din contra, marasmul economic s-a accentuat.

Greutăţile întîmpinate astăzi de cineva care doreşte să-şi creeze o întreprindere proprie, mai ales în domeniul producţiei, sînt enorme, mergînd de la lipsa unui cadru legislativ propice, pînă la inerţie, dar şi reaua voinţă, combinată cu corupţia.

Un exemplu recent: decizia de a nu mai permite să se vindă în valută în diversele „magazine" apărute, nu este luată în seamă de unii „proprietari" care continuă, chiar în plin centrul Bucureştiului să mai vindă pe valută. Cum? Se miră şi nu nu îşi explică chiar şi guvernatorul B.N.R., dar noi?

O asemenea situaţie, determinată în special de menţinerea acelorasi structuri organizatorice de putere, a acelorasi oameni în aceleaşi structuri, care, cu foarte puţine excepţii au practic aceeaşi mentalitate — căci decembrie 1989 nu a însemnat nimic pentru ei, ca şi recentul proiect de lege guvernamental asupra privatizării în care, printre altele, statul joacă acelaşi rol decisiv, ne-au convins că, de fapt, nu se doreşte o reformă economică reală. Indiferent de motive, electorale, mentale, politico-sociale etc., ele nu pot şi nu trebuie să împiedice trecerea în mod ferm, la o reformă economică serioasă.

Trebuie însă creeat nu numai cadrul necesar, legislativ, dar şi un climat general intern şi extern, care să asigure succesul unei astfel de acţiuni complexe şi de o anumită durată.

Privatizarea este numai un instrument, fie el şi esenţial, în acest proces, şi nu doar un scop în sine.

Ea trebuie nu numai să realizeze un transfer de preparate, ci mai ales să asigure o motivare superioară şi implicare a angajaţilor. Ea trebuie să modifice mentalităţile de la ultimul muncitor pînă la director, căci nu în asa-zisul socialism a existat un cult şi disciplină a muncii, — ele erau doar mimate — ci doar într-o societate liberă, bazată pe o economie de piaţă.

Nu dorim, din diverse motive să prezentăm acum un program de privatizare. Vrem numai să subliniem cîteva din principiile generale şi speciale care trebuie, după părerea noastră, să se afle la baza oricărui asemenea program.

Vrem de la început să subliniem faptul că sîntem împotriva oricărui principiu de „improprietărire generală", a distribuirii gratuite la nivel naţional de „titluri de proprietate". O formulă pe care o considerăm ineficientă cel puţin din două motive esenţiale: nu realizează în fond nici o implicare şi motivare a celor angajaţi, cetăţeanul avînd doar senzaţia că deţine ceva, dar în realitate nu are nimic. Poate fi un act, să spunem, de dreptate, dar ne îndoim că în acest fel se face dreptatea visată, prin ineficienţă economică, avînd în schimb un ocean de hîrtii într-o economie falimentară şi în profundă criză.

Căci, în adevăr, pot exista cauze organizatorice ce accentuează criza, dar avem de-a face înainte de orice cu o criză economică reală, specifică de altfel nu numai României, deşi aici atinge formele cele mai acute.

În agricultură lucrurile sînt clare: ne trebuie de fapt o altă lege funciară. Limitele de improprietărire trebuie să apară numai acolo unde primesc pămînt şi cei care au intrat în C.A.P.-uri cu pămînt foarte puţin şi chiar de loc şi unde există unele dificultăţi din punct de vedere al suprafeţei disponibile.

I.A.S.-urile trebuie să cedeze pămînturile cum au fost preluate de la C.A.P.-uri şi care aparţineau ţărănimii. Desfiinţarea acestor „giganţi" ai agriculturii româneşti, indiferent de sector (zootehnie, producţie vegetală) este absolut normală şi logică sub raport pur economic. Acolo unde se pot păstra (plantaţii, viticultură etc.) să fie organizate ca şi celelalte asociaţii, ca societăţi anonime mixte (stat-privat), sau ca pepiniere ale statului, centre de cercetare promotoare ale progresului ştiinţific, dar fireşte cu subvenţii minime sau de loc — obligîndu-se să se rentabilizeze pe alte căi: proprie lor, activitate, sponsorizare, etc.

În industrie trebuie să se ţină seama de un element esenţial: în anii comunismului şi în special ai „conducătorului iubit" şi a celor de lîngă el, s-a creat o structură industrială arbitrară, care a avut în vedere orice altceva, însă nu criteriile economice, şi nici măcar cele de asigurare a necesarului populaţiei.

O industrie „care produce sau pare că produce de toate", expresie a unui autarhism specific oricărei dictaturi, din orice timp, deşi era numai de suprafaţă şi practic imposibilă (vezi dependenţa de energie şi materii prime din exterior), nu mai poate opera acum, cînd acţionează (deşi mai este pînă atunci), mecanismele pieţii.

De aceea, este necesar ca privatizarea să fie începutul sau să însoţească o amplă structurare strategică a industriei româneşti, care, în cea mai mare parte a ei, depinzînd de importul de materii prime şi energie, şi neavînd să ofere aproape nimic în „contra-partidă", nu sînt altceva decît „găuri negre" financiare.

Cum pot exista în fond aceste ramuri, dacă se vrea să mai existe, fără sprijinul statului? De aceea acţiunea puterii de pînă acum nu a făcut decît să mărească marasmul: tăindu-le total sau parţial subvenţiile aceste ramuri s-au dovedit (şi de fapt asa sînt), absolut falimentare, dar sub presiunea muncitorilor, de altfel firească s-a revenit total sau parţial, la subvenţii (indiferent ce nume poartă) fără să fie rezolvată în vreun fel eficienţa şi rentabilizarea lor. Un exemplu: datoriile întreprinderilor de stat au fost şterse, dar ele au reapărut nu după mult timp!

Deci ar trebui să existe o strategie a restructurării industriei româneşti, pentru că păstrînd-o pe cea actuală, poate să aibă loc chiar şi o privatizare ideală, dar rezultatul va fi acelaşi, căci piaţa îşi va da verdictul rapid. O soluţie temporară ar fi redimensionarea şi reprofilarea actualelor mari întreprinderi din diverse ramuri şi introducerea unui sistem modern managerial, ce ar impune rezolvarea excesului de personal, atragerea unor parteneri străini.

În acest fel s-ar face şi pregătirea lor pentru privatizare.

În paralel, o legislaţie adecvată trebuie să sprijine, aşa cum am susţinut adesea în paginile „Dreptăţii economice", mica întreprindere şi dezvoltarea sectorului serviciilor. Oricît nu ar plăcea, exemplul Ungariei (nu-şi are rostul o comparaţie cu Occidentul), care şi-a dezvoltat enorm sectorul serviciilor, ce a preluat o mare parte din excedentul de angajaţi din alte sectoare, mai ales industrie, reprezintă un argument.

Din punct de vedere strict al privatizării în industrie considerăm că este absolut necesar să se îmbine cele două principii: distribuire gratuită, gratuitatea să fie însă temporară, a unei părţi din titlurile de proprietate ale cetăţenilor, în primul rînd angajaţilor întreprinderii în cauză şi pensionarilor acesteia, şi vînzare liberă pe piaţă a celeilalte părţi.

Metodele de privatizare sînt diverse şi întreprinderile trebuie să aleagă una din metode sau combinarea mai multora; o Agenţie de Privatizare acţionînd în primul rînd ca un organism de consulting, punînd la dispoziţia întreprinderilor private, documentaţie diversă: marketing intern şi extern, asistenţă managerială şi fiscală etc.

Trebuie găsită de asemeni şi o modalitate concretă (cea mai sigură tot prin aceste titluri de valoare, dar există şi alte soluţii) de despăgubire a foştilor proprietari expropriaţi în 1948—1949.

Sectorul de stat, ce poate fi reprezentat de regii autonome în anumite întreprinderi socotite de importanţă strategică trebuie să acţioneze ca un factor de sprijin pentru sectorul privat, dar ele, în mod obligatoriu, trebuie să fie rentabile.

Privatizarea nu va avea însă succes dacă nu se începe cu întreprinderile cele mai rentabile, căci în acest fel se dă valoare acestor titluri oferite sau vîndute angajaţilor şi altor cetăţeni, celelalte urmînd a fi „pregătite", aşa cum spuneam, din punct de vedere organizatoric.

De asemenea succesul privatizării depinde de crearea unui puternic mediu concurenţial, singurul în măsură să elimine situaţia actuală din domeniul preţurilor, cînd întreprinderile acţionează ca adevărate monopoluri deocamdată de stat, apoi private.

De asemenea existenţa unui sector bancar eficient, descentralizat, şi elastic în raport cu necesităţile de credit, este obligatoriu.

În fine, privatizarea nu va avea succesul scontat, dacă nu se renunţă la majoritatea conducătorilor de întreprinderi incapabili să înţeleagă nu numai mecanismele pieţii, ci şi să acţioneze concret în condiţiile economiei de piaţă. Pentru mulţi din directorii actuali, această exigenţă este insurmontabilă, lipsindu-le nu numai cunoştinţele necesare, dar şi dorinţa de a o face, iar mentalitatea lor a rămas aceeaşi: „scaunul" cu orice preţ, şi sprijin de la stat! De aceea trebuie făcute eforturi sistematice pentru asigurarea unui număr suficient de noi manageri. În fine, trebuie eliminate drastic toate organismele intermediare între producător şi piaţă, de la centrale, la tot felul de direcţii centrale sau locale.

Aşadar privatizarea este un act complex şi nu un simplu act legislativ.

Este necesar profesionalism, logică şi măsură şi mai ales să se aibă în vedere interesul general al ţării, prezent şi viitor.

Deocamdată ceea ce se vede apără şi slujesc tot felul de interese: personale, de grup (de clan, de „reţea"), de „clasă", de... numai cel al ţării, nu!

Poate numai dacă ar dispare veleitarismul, şi ar fi promovate calităţi contrare celor de sus: profesionalism (real), onestitate, modestie şi dragoste de ţară!...

MANAGEMENT — cheia succesului (VII)

MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE

RELAŢIILE CU ANGAJAŢII ÎN FIRME SINDICALIZATE.

Adevărul este că existenţa unor sindicate nu este prea agreată în multe firme, din motive diverse. De altfel gradul de sindicalizare în ţările occidentale este diferit, de la un minim, în S.U.A., unde doar 30% din angajaţi sînt sindicalizaţi, pînă la maxim, în Suedia unde sindicalizarea a cuprins peste 80% din angajaţi.

Totuşi ar fi o slăbiciune a managerului să nu poată să facă faţă unor probleme sau cereri ale sindicatelor, care acţionează de obicei, tocmai în funcţie de activitatea (sau inactivitatea) managerilor.

De aceea managerii trebuie să fie bine pregătiţi şi în acest sens.

Există, în managementul modern din acest punct de vedere, nişte reguli elementare, pe care le-am putea numi (deşi sînt 11) „decalogul" managerial în relaţiile cu sindicatele.

DECALOGUL NEGOCIATORULUI CU SINDICATELE

1. Conducerea firmei alege un negociator (şef) pentru relaţiile cu sindicatele. Alegerea trebuie făcută cu mare grijă, persoana selecţionată trebuind să cunoască bine legislaţia muncii, să fie abilitată în cunoaşterea psiho-socială şi să cunoască bine activitatea firmei şi rezultatele ei.

2. Negociatorul (şef) trebuie să primească cu acest prilej o autoritate şi responsabilitate suficient de mari pentru a acţiona şi negocia liber cu sindicatele, rămînînd ca doar conducerea firmei să ia ultima decizie.

3. Să fie pregătite cu grijă propunerile din partea grupului de conducere, în care însă să fie prevăzute în mod obligatoriu garanţiile că drepturile angajaţilor sînt protejate şi prevăzute în orice înţelegere colectivă (contract colectiv).

4. O parte din aceste propuneri trebuie să fie incorporate în contractul colectiv, sub forma unor clauze privind continuitatea muncii, regulile de muncă, performanţele în muncă, clauza nedeclanşării grevelor, evaluarea performanţei în muncă, **clauza contractului deplin**, (clauze prin care cele două părţi cad de acord şi se evită practic ca să nu mai fie redeschise eventuale noi negocieri cu privire la contract, în perioada existenţei contractului colectiv de muncă respectiv) şi clauza „separării" (cu privire la concedieri).

Asemenea clauze sînt **extrem de importante în menţinerea drepturilor conducerii firmei**, permiţîndu-i astfel să acţioneze mai uşor **în beneficiul întregii firme.**

5. Negocierile cu sindicatele **se fac pe baza propunerilor conducerii firmei şi nu ale sindicatelor.** Negociatorul trebuie să se asigure ca la orice concesie făcută să primească ceva în schimb de la sindicate.

6. Orice discuţie şi orice înţelegere fie doar pe o anumită problemă trebuie să fie înregistrate în scris, datate şi trecute cu exactitate numele celor participanţi la discuţie (sau înţelegere).

7. Nu trebuie să existe vreo reţinere sau teamă la masa negocierilor din partea negociatorului, reprezentînd poziţia conducătorilor firmei. De altfel, atît sindicatele, cît şi angajaţii se aşteaptă dinainte la o asemenea poziţie. Dacă conducătorii firmei încep să cedeze din responsabilitatea lor, de acest lucru profită sindicatele la negocieri.

Şi sindicatele trebuie să fie ferme, dar ele trebuie să recunoască acelaşi drept şi managerilor, care au o responsabilitate egală, şi probabil, pe termen lung, o responsabilitate superioară faţă de firmă.

8. Negociatorul trebuie să se teamă de a spune „nu" unor cereri ale sindicatelor. Trebuie, din contra, acolo unde este cazul, să se spună un „nu" clar, categoric şi, dacă se consideră necesar, să se dea explicaţii.

Dacă negociatorul firmei crede că sindicatele greşesc, trebuie să o spună şi să se susţină pe argumente eficiente.

9. Să nu accepte contractul pînă nu există siguranţa că a fost bine înţeles, că fiecare clauză va fi corect interpretată de toţi cei implicaţi.

10. Să se asigure că conducătorii firmei sînt incluşi în orice discuţie bazată pe propunerile lor pentru contract şi că orice concesie făcută trebuie să fie mai întîi clarificată şi acceptată de conducerea firmei. Dacă negociatorul acceptă ceva, care ulterior nu poate fi acceptat de aceasta, se creează premisele unor dificultăţi şi unor viitoare litigii şi arbitraje.

11. Să se asigure că fiecare membru al grupului de conducere al firmei a primit o copie după contractul colectiv şi că aceştia îl acceptă.

Dacă acestea sînt „regulile" de care trebuie să ţină seama conducerea firmei şi reprezentantul său în negocierile cu sindicatele, care, credem că a reieşit suficient de clar, că se referă la negocierile privind contractele (colective) de muncă, un alt aspect al managementului resurselor umane îl constituie atitudinea şi poziţia grupului de conducere faţă de greve sau alte acţiuni de muncă.

GREVELE

Asemenea „evenimente" pot apărea oricînd, astfel că este foarte important pentru orice manager serios să aibă pregătit un „program", un „plan" care să permită firmei să funcţioneze şi într-o asemenea eventualitate.

Mai întîi că angajaţii sînt invitaţi să lucreze iar personalul de securitate al firmei, ca şi poliţia locală trebuie să asigure accesul la muncă a tuturor celor ce doresc să lucreze, în pofida existenţei picheteior greviştilor.

„Planul" în cauză trebuie să aibă ca element central menţinerea în totalitate a activităţii firmei în caz de grevă.

De altfel disciplina angajaţilor în timpul unei greve este importantă.

Există două situaţii deosebite: una în cazul grevei „economice", cînd conducerea firmei are dreptul de a îndepărta din firmă orice grevist.

(O grevă „economică" este acţiunea organizată de angajaţi, contra conducerii firmei, din motive pur economice, de exemplu, dacă cele două părţi nu au căzut de acord asupra contractului de muncă).

Nu are însă un asemenea drept dacă greva intră în categoria celor declarate de „practici ilegale de muncă", ca de exemplu, un abuz în muncă, faţă de unul din membrii sindicatului în cauză.

Totuşi, este o inepţie, dacă nu o nebunie din partea conducerii firmei, să încerce să ameninţe cu concedierea pe greviştii şi apoi să dea înapoi în timpul grevei. Este o dovadă de slăbiciune, iar, pe de altă parte, dacă conducătorii firmei au luat o asemenea decizie, ei trebuie să fie pregătiţi să o susţină şi să-şi menţină poziţia cît timp este necesar.

O coordonare internaţională în relaţiile economice este posibilă?

Există actualmente unele [illegible] de poziţie care, date fi[illegible] caracteristicile relaţiilor [illegible]nomice contemporane, con[illegible]ră că este necesară o co[illegible]onare a politicilor econo[illegible] naţionale.

[illegible]semenea politici ar urma [illegible] acţioneze asupra ratei in[illegible]iei, ratei dobînzilor şi con[illegible]ului intern, cele care pot [illegible]uenţa circulaţia mărfuri[illegible] şi de capital pe plan in[illegible]ţional.

[illegible]uţi analişti se arată însă [illegible]tici.

[illegible]terdependenţele economice [illegible]cînd nu justificau o ase[illegible]ea coordonare, este părea[illegible] lui Martin Feldstein, pre[illegible]nte al grupului de consi[illegible] economici în timpul pre[illegible] Reagan, ea ar putea [illegible]e, din contră, la instabili[illegible]a pieţii.

[illegible]recent, un grup de specia[illegible] din S.U.A. au realizat un [illegible]diu, sponsorizat de Twen[illegible]h Century Fund din New [illegible]K, care a fost publicat sub [illegible]nele de „Raport asupra co[illegible]onării internaţionale a po[illegible]ii economice naţionale". [illegible] de altă parte, Robert So[illegible]on de la Brookings Insti[illegible] (un organism de cerce[illegible] din Washington) a re[illegible]tat un alt material ce în[illegible]ţe raportul menţionat, [illegible] din 1984 Gilles Oudiz şi Jeffrey Sachs (ultimul făcînd parte din grupul ce a redactat şi raportul amintit mai sus), au ajuns la concluzia că pentru cele mai multe ţări cîştigul unei asemenea coordonări este mic.

Robert Solomon a revenit asupra acestui studiu adîncind analiza pe baza unei duzini de modele econometrice pe grupe de ţări, dar concluzia nu este încurajatoare: „verificarea empirică a cîştigurilor coordonării implică dificultăţi tehnice şi nu a progresat prea mult".

Totuşi, nu se arată dezamăgit, considerînd că se justifică continuarea demersurilor în acest sens.

Revenind la „Raportul asupra coordonării internaţionale a politicilor economice naţionale", a grupului din New York (este format însă din economişti din diverse universităţi americane: Jeffrey D. Sachs şi Richard N. Cooper de la Harvard, Peter B. Kenen de la Princeton şi alţii), autorii acceptă justificarea unei asemenea coordonări, concentrîndu-se asupra căilor concrete, considerate cele mai bune, de realizarea ei.

În primul rînd se cere ca **băncile centrale să joace un rol mult mai mare** şi guvernatorii lor trebuie să fie prezenţi mult mai frecvent la întîlnirile internaţionale de nivel ministerial, pentru că dacă se poate realiza o mai rapidă coordonare, aceasta se poate face în domeniul monetar.

O altă recomandare majoră a raportului este implicarea mai mare a F.M.I., care ar putea să joace în rolul unui secretariat al acestui efort de coordonare internaţională.

Grupul celor 7, se spune în raport, a fost pînă acum principalul forum de coordonare a politicilor economice. Dar cum se pune problema pentru celelalte ţări, care nu fac parte din acest grup?

„Problema cea mai dificilă este cum să se satisfacă dorinţa celor din afara grupului de a-i influenţa deciziile, fără să fie redusă eficienţa procesului de coordonare".

De aceea F.M.I. trebuie să-şi lărgească rolul şi raportul sugerează ca Grupul celor 7 să prezinte rapoarte la Interim Comitee, principalul corp de consilieri ai F.M.I.

Procesul de coordonare poate fi realizat iniţial prin decizii luate la nivel ministerial, dar şi şefii de stat pot fi implicaţi direct, prin întruniri la nivelul cel mai înalt (ca de exemplu, cea de la Londra din 15—17 iulie).?

Creşterea interdependenţelor economice între ţările din grupul celor 7

(ÎN PROCENTE, CALCULATE CU PREŢURI AJUSTATE)

	1960	1965	1970	1975	1980	1985	1990
A							
port	3,8	3,9	4,7	6,0	7,2	5,4	7,1
port	3,6	4,1	5,7	5,9	6,8	8,4	9,3
mania (de Vest)							
port	12,3	14,1	18,4	21,5	24,1	19,1	40,4
port	10,9	14,4	18,3	20,0	23,8	24,5	n.a.
onia							
port	3,4	4,7	5,9	8,4	11	13,3	12,2
port	7,3	8	10,5	10,9	10,7	9,0	11,6
rea Britanie							
port	14,3	16,7	16,8	18,6	20,9	22,0	22,4
port	14,9	15,3	17,3	18,6	20,4	22,8	27,8
nţa							
port	9,8	10,3	13,1	15,6	13,7	19,3	20,9
port	7,3	10,0	13,8	15,0	20,4	19,8	24,4
a							
port	6,6	10,2	12,8	15,3	16,1	18,0	19,4
ort	10,0	12,9	18,6	16,9	18,6	19,2	23,4
ada							
ort	14,8	16,8	22,3	19,5	22,4	26,8	n.a.
ort	17,3	18,4	21,5	25,9	22,9	13,2	n.a.

[illegible]ă: Economic Newsletter File American USA. Embassy of Bucharest, 3 iulie 1991)

FLASH

TRANSPORTURILE FEROVIARE EUROPENE COMUNITARE. Miniştrii transporturilor din Comunitatea Economică Europeană (CEE), doresc să transforme treptat societăţile lor naţionale feroviare din cele 12 ţări ale Comunităţii în societăţi comerciale „normale". Aceasta ar permite ca fiecare companie pe piaţă să exploateze linii feroviare în afara graniţelor naţionale: de exemplu SNCF (Franţa) în Germania etc.

CONSUMUL DE DROGURI ÎN S.U.A. a scăzut în ultimii 2 ani cu 2%, spun rapoartele oficiale. În schimb, a crescut vertiginos în Europa.

Cele două grupuri columbiene, grupul de la Medelin (al cărui şef, Pablo Escobar, un miliardar de 41 ani, se află „reţinut" pentru 8 ani în închisoarea „aurită" de la Envigado (a declarat de altfel, că în acest timp îşi va lua licenţa în drept) şi grupul din Cali, condus tot de un miliardar, dar de 50 ani, Gilberto Rodriguez Orejuela, supranumit „jucătorul de şah".

Extrem de bine organizate şi eficiente, folosind mafiile locale, în special cea italiană, dar şi alte reţele din diverse ţări, în chiar vecinătata României, columbienii pot (şi au dovedit-o) să plaseze orice „cantitate de marfă" la orice dată, şi în orice punct din Europa! Atenţie!...

CONCORDE „GENERAŢIA A DOUA", va fi în serviciu în 2005 şi va putea transporta 250—300 pasageri pe 9 000 km distanţă cu viteza de peste 2 000 km pe oră (Mach 2—2,5).

Costul său este atît de mare încît nici un constructor, şi este vorba dintre cei mai mari în lume, nici o ţară, oricît de bogată ar fi, nu se hazardează să-l construiască singuri, sau în doi, ca pînă acum.

Noul Concorde va fi astfel realizat în 5 (în primul rînd, Franţa, Anglia, dar şi S.U.A., prin Boeing şi Mc. Donnell-Douglas, Germania prin DASA şi, este posibil, sovieticii, prin Tupolev).

De altfel, piaţa aeronautică este extrem de dură şi ca să pătrunzi pe ea, cu produse competitive, la un nivel, să-i spunem, mulţumitor, trebuie să ai şi să investeşti mari sume de bani în cercetare-dezvoltare.

La ora actuală practic nu mai este posibil să reuşeşti aşa ceva, ci numai prin integrarea într-o colaborare internaţională sau chiar mondială.

Este greu de crezut că industria aeronautică românească va putea urma altă cale, dacă vrea să mai subziste.

Oricum, noi oferim o forţă de muncă relativ bine calificată şi, mai ales, ieftină!

UN INTERVIU DESTABILIZATOR a apărut recent în „Izvestia": „Încasările din comerţ nu intră în totalitate în vistieria statului", atrage atenţia un specialist sovietic, referindu-se la existenţa unei pieţe „paralele" în Rusia.

Dată fiind penuria de produse şi de la ei, nu ne miră deloc un asemenea fenomen, normal într-o asemenea situaţie.

Acelaşi lucru, se mai spune în acelaşi interviu, se produce şi în sistemul cooperatist, unde se creează „false" cooperative, destinate „spălării" banilor din afacerile ilegale.

Mai departe, specialistul sovietic ţine să sublinieze că „democraţia a ajuns la putere datorită nemulţumirilor poporului faţă de privilegiile asumate ilegal", şi condamnă „imoralitatea politicienilor actuali" ce îşi permit „să se ţină de chefuri", în timp ce aceşi ce l-au ales „o duc de azi pe mîine".

Ca să nu se creeze confuzii, repetăm că este vorba de un economist sovietic ce a dat un interviu în „Izvestia" şi se referă la situaţia din Rusia, unde pe lîngă „imoralitatea politicienilor", ar exista şi un „capitalism sălbatic" incipient.

Poate fi şi „Izvestia" calificată ca „acea parte a presei" ce urmăreşte destabilizarea?!...

Addenda la „Războiul programelor de privatizare" (II)

(continuare din nr. 378)

În cazul cînd nu va fi atrasă o ofertă suficientă de cumpărare, ele vor fi din nou oferite, la alte licitaţii ulterioare.

Prin acest procedeu al licitaţiilor şi condiţiile stabilite, se realizează în fond o condiţie esenţială a succesului: firmele, companiile (întreprinderile) respective sînt interesate a da informaţiile corecte asupra stării lor economice financiare. De asemenea prin operaţiile de vîndere a lor şi transformarea în acţiuni, se va crea astfel piaţa de valori, presa de afaceri (economice) şi alte instrumente specifice economiei occidentale.

„Ar putea părea primitiv. Ar putea fi un fel de capitalism occidental sălbatic. Dar apare imediat cadrul instituţional necesar" a declarat un funcţionar superior din Ministerul Finanţelor.

Aşadar nu este vorba de o distribuire gratuită a unor valori ale întreprinderilor de stat, ci este un sistem prin care se cere contribuţia efectivă a tuturor la reconstrucţia unei industrii falimentare (se estimează că 70—80% din industria cehoslovacă este în această situaţie). În plus, mulţi oameni vor avea astfel de la început o anumită proprietate.

„Schema poloneză" merge pe o altă direcţie. În următorul an — se preconizează distribuirea de bonuri de valoare aproape tuturor (se estimează o cifră de 20—40 milioane oameni) în mod gratuit.

Dar nu toţi vor putea utiliza bonurile lor pentru a cumpăra cu ele acţiuni, ci li se cere să fie plasate în mai multe „fonduri de privatizare", create în acest scop.

Aceste fonduri vor fi un fel de „manageri" ce vor negocia cu investitorii străini (dacă se găsesc, vor funcţiona şi ca fonduri mutuale), manageri ale noilor societăţi, firme de consulting. Deja, într-o fază iniţiată, 30% din capitalul a 100 întreprinderi de stat a fost oferit populaţiei sub formă de bonuri.

Se spera că cei ce administrează şi conduc aceste fonduri, plătiţi după performanţele obţinute, vor fi primii agenţi ai restructurării industriei poloneze.

După o anumită perioadă, ce rămîne a fi decisă, şi deţinătorii individuali de bonuri vor fi în măsură să negocieze bonurile lor (transformate în acţiuni) prin aceste fonduri, sub disciplina impusă de piaţă şi fondurile respective.

Dar fireşte deţinătorii individuali de acţiuni pot vinde sau cumpăra aceste hîrtii de valoare, cu bani gheaţă...

Cum spuneam, specialiştii din celelalte ţări nu sînt prea amicali în caracterizarea celor două sisteme: Polonia consideră „schema" cehă prea ambiţioasă, prea rapidă şi prea elitistă şi că nu va da rezultate.

Unul din argumentele lor: nu există suficiente informaţii despre întreprinderile de stat.

În treacăt, fie spus, ce să ne facem în România cu secretomania ridicolă ce ne domină. Ar reieşi că întreprinderile îşi pot face cunoscuta situaţia doar cu aprobarea „SRI"! Şi mai putem spera într-o trecere la economia de piaţă!

Dar să revenim la „reproşurile" polonezilor asupra sistemului cehi: aşadar nu numai că nu sînt informaţii suficiente ca să se poată lua o decizie corectă asupra nivelului valorii ofertei acţiunilor licitate. În plus, se produce o dispersare prea mare a deţinătorilor de acţiuni, deci ele pot fi greu supuse unei discipline manageriale şi ca atare, investitorii străini pot fi reticenţi.

Pe de altă parte, cehoslovacii contra argumentează arătînd că deşi nu există informaţii suficiente despre întreprinderi, creîndu-se o piaţă de valori la preţuri reale, aceasta este calea cea mai rapidă şi naturală (neadministrativă) a apariţiei unor asemenea informaţii. Piaţa capitalurilor acţionînd va impune de la sine disciplina managerială invocată, iar existenţa acestei pieţe ar ussura şi nu ar îngreuna apariţia şi acţiunea investitorilor străini.

În ceea ce priveşte planul polonez de privatizare bazat pe ideea ca fiecare cetăţean să deţină bonuri de valoare, specialiştii cehi îl consideră greoi impunînd o logistică costisitoare şi ineficace şi care va greva în mod cert pe termen lung, fraude.

Crearea acelor fonduri intermediare nu va avea nici o contribuţie la educarea atît a managerilor cît şi a deţinătorilor de bonuri (acţiuni) în principiile economiei de piaţă.

Este aşadar vorba în esenţă spun cehii, de nişte forme, este drept mai estompate ale aceleasi economii de stat. Iată aşadar cele două forme de privatizare, cele mai avansate practic, prezentate fireşte pe scurt cu argumente pro şi contra.

Ceea ce trebuie să se înţeleagă este faptul că aceste bonuri de valoare (acţiuni) nu au alt rost decît să introducă mecanismele pieţei şi nu să facă pe toată lumea proprietari sau să-i îmbogăţească. Pe termen lung, poate...

OBS.: Recent s-a anunţat că pentru următoarele 7 luni sînt „pregătite" pentru privatizare 700 întreprinderi poloneze mari aproape 1/3 din numărul total), iar că în fruntea acelor „fonduri" ce devin „proprietare" temporare ale întreprinderilor privatizate, sînt numiţi managerii occidentali.

Pagina realizata de conf. univ. dr. RADU VASILE

O privatizare în folosul statului!

(Urmare din pag. 1)

proiectul aflat în discuție prevede, prin articolul 23, că „societățile comerciale vor transmite **Agenției Naționale pentru Privatizare** un titlu de valoare egal cu 30% din cuantumul capitalului social stabilit". La temelul titlurilor de valoare primite, se arată în continuare, Agenția Națională pentru Privatizare va emite înscrisuri nominative de valoare a câte 5 000 de lei ce vor fi distribuite în mod egal și gratuit tuturor cetățenilor".

Putem să fim sau nu de acord cu principialitatea acestei reglementări, dar din punct de vedere tehnic ea este una coerentă și deci relativ ușor aplicabilă. Așadar, proiect, în baza Agenției Naționale pentru Privatizare doar rolul de a elabora o strategie generală, de a coordona și îndruma, o transferă pe un plan de importanță secundară. El creează în schimb acești colosi birocratici care reprezintă o verigă ABSOLUT INUTILĂ în cadrul unui proces firesc de privatizare. Evident că și guvernul va avea un cuvînt foarte greu de spus în funcționarea lor: el aprobă statutul de funcționare și propune componența primului Consiliu de administrație al fiecăruI Fond. Deoarece **o comisie guvernamentală** va fi cea care va hotărî cum anume se vor distribui fiecărui Fond în parte cele treizeci de procente din capitalul social al societăților comerciale și tot ea va decide care unități vor putea fi vîndute — conform **Capitolului IV, înainte chiar de** organizarea Fondurilor — rezultă cu claritate că în cadrul procesului de privatizare se va produce o mișcare opusă celei scontate: **nu sectorul particular va fi întărit, ci acela aparținînd statului, în funcție de interesele celor aflați la putere!** Singurul lucru care va fi obținut, fără ca datele fundamentale ale problemei privatizării să fie măcar atinse, va fi o simplă deplasare de capital dintr-o parte într-alta și anume de la stat către aceste fonduri, tot el păstrînd controlul asupra lor. Cetățeanului nu îi este rezervat decît rolul de **deținător-asociat** al Fondurilor Proprietății Private.

Dar ce rol vor avea acestea? Conform alineatului unu al articolului 13, ele vor emite tuturor cetățenilor români (cu excepțiile prevăzute de lege), certificatele de proprietate. Dar cine se așteaptă să devină peste noapte proprietar se înșeală amarnic, și dezamăgirea vine de la alineatul doi al aceluiași articol, care precizează: „Certificatele de proprietate reprezintă o **participare indiviză** a cetățenilor români la Fondurile Proprietății Private". Adică, cu alte cuvinte, vom fi și nu vom fi proprietari! Este cert că vom avea dreptul să primim dividende, dar vom fi legați de aceste Fonduri, căci nu vom putea cumpăra acțiuni ale societăților comerciale decît cu „respectarea procedurilor stabilite de fiecare Consiliu de administrație în parte" (art. 18), iar aceste proceduri pot lăsa loc arbitrariului. În plus, însăși existența acestor Fonduri pune sub semnul întrebării autonomia întreprinderilor, din creșterea căreia legea ar fi trebuit să facă un țel, altfel însuși sensul privatizării se va pierde. Oare despre ce autonomie mai poate fi vorba din moment ce **Fondurile, ca organisme paralele**, vor avea drept, conform punctului b) din articolul 6, „să urmărească maximizarea profiturilor ce revin deținătorilor certificatelor de proprietate". Asta înseamnă că ele se vor putea amesteca direct în strategiile de dezvoltare ale întreprinderilor? Dar atunci ce vor mai face Consiliile de administrații proprii fiecărei societăți comerciale? Dar ministerele? Cine va mai conduce întreprinderile? Toți și nici unul? Vom ajunge să avem tot felul de **organe de decizie suprapuse**, imposibil de concertat și controlat? Domnul Stolojan, directorul Agenției Naționale pentru Privatizare, declara ziariștilor într-una din pauze că aceste Fonduri vor exercita dreptul de proprietate, acesta neputînd fi asumat de cei 18 milioane de cetățeni îndreptățiți să primească certificate din motive pur tehnice. Este adevărat că într-o primă fază acest lucru nu va fi posibil, dar într-un an, doi, mecanismele pieței, dacă vor fi corect inițiate vor începe să funcționeze. Să avem încredere în ceea ce Adam Smith numea „capacitatea de reglare a mîinii nevăzute a pieței". Sînt convins că dacă cetățenii români **ar fi improprietăriți cu adevărat**, comportamentul și mentalitatea tipică unui definitar de acțiuni nu vor întîrzia să apară.

În ceea ce privește Fondul proprietății de Stat, aș dori să mă opresc asupra unei aberații evidente. La punctul al șaselea al articolului 23 se stipulează că Fondul Proprietății de Stat are obligația „de a lua măsuri vizînd reducerea participării statului la capitalul social al societăților comerciale, pînă la privatizarea completă a acestora". Asta înseamnă că ne vom afla în situația absurdă în care o instituție este pusă să lupte pentru proprii ei pieptene! Căci să nu știe domnii Roman și Severin că orice instituție **are tendința firească de a se autonomiza, și de a-și lărgi propriul cîmp de acțiune?** Cred că acest Fond va căuta să-și întărească poziațiile, iar statul va fi direct interesat să-l ajute, căci **orice diminuare a controlului exercitat asupra economiei presupune pierdere de putere politică.**

Dacă problema Fondurilor pune la îndoială competența celor care au întocmit proiectul, Capitolul IV le pune sub semnul întrebării și buna credință. Acest capitol conferă aceleași Comisii guvernamentale, special constituite, dreptul de a selecta acele societăți comerciale care vor fi vîndute înainte de constituirea Fondurilor. În lumina acestei prevederi putem înțelege de ce guvernul a subevaluat în mod sistematic unitățile productive. Ele vor putea fi achiziționate la prețuri de nimic, și în nici un caz de cei care merită să intre în posesia lor. Cum ar fi ilogic să le vîndă pe cele nerentabile căci nu le-ar cumpăra nimeni, este mai mult decît evident că cele cu adevărat productive vor fi primele vîndute. Iar cele treizeci de procente vor fi distribuite din capitalul social al celor **nerentabile**, și atunci se pune întrebarea firească: de unde vor încasa cetățenii dividende?

Dar la urma urmei, nu ar fi cazul să ne întrebăm cam cît din economia românească va fi privatizată în urma aplicării acestei preconizate legi? Conform datelor prezentate de domnul senator Călueanu, avansate cu „un optimism exagerat", potriviți afirmației domniei-sale, **în următorii cinci ani doar 8% din avuția națională va fi transferată sectorului privat. Concluzia se impune de la sine: zeci de ani de acum încolo, economia țării noastre va rămîne monopol de stat.**

Nu este ciudat că într-o lege care ar trebui să reglementeze problema transferului de proprietate, rolul statului, în loc să se diminueze, se amplifică prin redistribuirea atribuțiilor sale unor instituții care-i sînt subordonate? Guvernul hotărăște, guvernul aprobă, oare nu-i o sarcină prea mare pentru un guvern atît de șubred?

DUMITRU MAZILU: „Sînt bucuros că mă reîntorc acasă"

Cu peste două ore înainte de plecare avea să sosească rapidul de Viena. Probleme la punctul de frontieră Curtici. Pe peron, în Gara de Nord, domnul Dumitru Mazilu este întîmpinat de familie, cîteva cunoștințe și prieteni. Vizibil obosit, domnia sa găsește totuși răgazul să răspundă întrebărilor puse de diverse persoane. Ne declară că va rămîne în țară pînă la sfîrșitul lunii septembrie. **„Sînt bucuros că mă reîntorc acasă. Singurul ajutor este cel pe care ni-l dăm noi înșine. Nu trebuie să așteptăm soluții la problemele ivite în țară de la alții. Numai noi, singuri, sîntem în măsură să le rezolvăm".**

Reamintim faptul că domnul Dumitru Mazilu a fost vice-președinte al primului guvern, după Revoluția din Decembrie, pînă la data de 23 ianuarie 1990 cînd a considerat necesar să consemneze, la redactarea demisiei sale, faptul că „rămîne credincios idealurilor Revoluției". Prezența domniei sale devine incomodă guvernului, în special după demonstrația anticomunistă din 12 ianuarie 1990. Huiduit și ponegrit de o anumită parte a presei, tributară comunismului, domnul Mazilu pleacă pe 21 iunie 1990 la Geneva ca reprezentant special pe lîngă Comisia pentru Drepturile Omului, de la Organizația Națiunilor Unite. Cu această ocazie redactează un document în care prezintă extrem de dificila situație din România, plasînd-o pe „locul cinci ca poziție critică". Pe data de 5 martie este victima unui atentat. Încă nelămurit.

ROMULUS CRISTEA

GERMANII — O MINORITATE PE CALE DE DISPARIȚIE ÎN ROMÂNIA

Johannesfeld, odinioară un sat liniștit de nemți din România, la doi pași de frontiera iugoslavă, este astăzi o așezare-fantomă, în care casele și biserica au ajuns în ruină.

La începutul secolului, în România existau 800 000 germani. Astăzi nu sînt mai mulți de 80 000, potrivit Ambasadei germane din București. De la 400 000 în 1945, numărul lor scăzuse deja la 210 00 în momentul căderii lui Nicolae Ceaușescu, în decembrie 1989. Spre sfîrșitul domniei sale, dictatorul comunist lăsase să emigreze anual, în schimbul unor sume de bani, în jur de 12 000 — 14 000 germani. În 1990 — an record — au părăsit România circa 115 000 germani, iar alți 15 000 au plecat în primul trimestru al anului 1991.

Anul trecut cotidianul german din România „Der Neuer Weg" efectuase un sondaj în rîndul acestei minorități, sondaj care a demonstrat că 80 la sută dintre ei erau ferm decși să emigreze, numai 6 la sută doreau să rămînă definitiv în România, iar 14 la sută erau indecși.

„După calculele noastre, în România vor rămîne numai 35 000 pînă la 40 000 germani, în majoritatea lor în vîrstă, care nu mai vor să se miște", declară purtătorul de cuvînt al Ambasadei germane, Klaus Werner Brambach.

Candidații la plecarea din țară trebuie să-și dovedească originea germană. Sînt luate în considerare trei criterii principale: cunoașterea limbii germane, numele de familie și religia — catolică sau protestantă —, marea majoritate a românilor fiind ortodocși. Procedura de repatriere durează acum 10—12 luni.

„Întreaga cultură germană din această țară riscă să dispară", se lamentează Brambach, evocînd prezența sașilor și șvabilor care trăiesc de 850 de ani în Transilvania și de 250 de ani în Banat. Cînd vorbești cu un neamț, geografia României trebuie revizuită: Brașovul devine Kronstadt, Clujul — Klausenburg, iar Sibiul — Hermannstadt.

Nikolaus Kleininger, unul din puținii germani din România care a optat pentru a rămîne în această țară, consideră că „cei care au plecat au făcut-o din motive esențialmente economice, iar uneori și familiale". „Această mișcare a generat propria dinamică. Ea a avut un efect de imitație, văzîndu-și vecinii cum pleacă, oamenii s-au dus, fără să știe cu adevărat ce îi așteaptă".

Brambach subliniază, la rîndul lui, că „aceste plecări sînt destul de simple, întrucît în cele mai multe cazuri rudele sînt cele care se ocupă de primirea în Germania și numai o minoritate este preluată de lagăre".

Funcționar superior în Ministerul Învățămîntului și Științei din România, domnul Kleininger este cel care se ocupă de școlile pentru minorități. Scăderea numărului elevilor în școlile germane necesită adoptarea unor măsuri de urgență. Acum un an erau înregistrați numai 19 000 de elevi, dar cifra scade din zi în zi. „Am regrupat unele școli care acum au devenit prea mici și dezvoltăm sistemul de internate și de transport al copiilor la școli". 50 de minibuze au fost furnizate de Germania.

Nu se pune problema extinderii acțiunii de repatriere a germanilor la celelalți români. Pe cei 40 000 români care nu sînt de origine germană și au sosit de un an și jumătate în această țară cu intenția de a rămîne „îi vom trimite înapoi acasă", afirmă Ambasada Germaniei din București.

O oficialitate din Ministerul de Interne din Bonn a venit de altfel la începutul lunii iulie la București pentru a prezenta un program de limitare a emigrației românilor în Germania și a favoriza reîntoarcerea celor care se află deja în această țară. (A.F.P.)

Atentat prin împușcare la domiciliul victimei

În ziua de 1 iulie a.c., la orele 12,30 cetățeanul Coman Aurică în vîrstă de 34 de ani din comuna Găiseni, județul Giurgiu a fost victima unui atentat, fiind împușcat de șeful postului de jandarmi al comunei respective chiar în curtea sa pe motiv că ar fi refuzat să se prezinte la postul de miliție spre a da o declarație.

În urma acestei agresiuni violente, care a pus în pericol viața cetățeanului Coman Aurică, prin cauzarea unei vătămări grave în regiunea toracică, care a fost perforată de glontele armei făptuitorului, victima a fost internată în Spitalul de Urgență din București, unde se găsește și în prezent, avînd nevoie de îngrijire medicală deosebită spre a se evita și alte complicații.

Cu ocazia agresiunii săvîrșite de un polițist care s-a folosit de armă pentru a determina victima să-l urmeze, după atentatul comis fiind transportat cu mașina echipajului de poliție la spital, i s-au sustras 20 000 lei, bani pe care victima îi revendică de la aceleași persoane care au compus echipajul, în număr de patru, și care poartă întreaga răspundere a acestui act ce intră sub incidența art. 174 din Codul Penal, fiind o tentativă de omor.

Întrucît cauzele adevărate n-au putut fi stabilite, urmează ca organele în drept de cercetare penală să dea curs unei anchete în baza căreia să fie trași la răspundere cei vinovați de săvîrșirea infracțiunii în condițiile relatate de partea vătămată. Vom reveni cu amănunte.

G. P. GRUI

CALEIDOSCOP EXTERN

● *Comenzile de armament francez provenite din străinătate s-au ridicat în 1990 la 55 miliarde dolari, ceea ce reprezintă o creștere de 70% în raport cu anul precedent. Din acest total 34% îl reprezintă material militar de aviație, 52% cel pentru forțele terestre și restul pentru marină.*

● *Parlamentul rus în sesiune originară a fixat salariul prezidențial al lui Boris Elțin la 4 000 ruble (2 400 dolari pe lună), fiind aproape dublu față de cel al lui M. Gorbaciov.*

● *Deschisă din luna aprilie Bursa din Varsovia, care trebuie să marcheze o etapă decisivă a trecerii Poloniei spre economia de piață, a fost inaugurată oficial. Ea este amplasată în clădirea Comitetului Central al fostului Partid Comunist Polonez.*

● *Vînzările de automobile noi s-au situat luna trecut în Marea Britanie la cel mai redus nivel din anul 1970. Față de iunie 1990, scăderea a fost de 31% fiind vîndute doar 98.204 automobile. Cifra este un indiciu că recesiunea nu a atins încă momentul cel mai de jos.*

● *După primele luni ale anului rata natalității în Bulgaria a atins 10,5 la mie, cea mai scăzută din întreaga istorie a țării. În același timp, rata mortalității este de 13 la mie.*

● *Autoritățile de la un punct de trecere al frontierei polono-sovietice au prins un cetățean sovietic care încerca să scoată ilegal din Polonia 11 800 ceasuri electronice digitale, în valoare de 20 600 dolari.*

● *11% dintre bărbații britanici și 3% dintre femei ar fi dispuși să omoare un om pentru 1 milion de lire sterline, dacă ar ști că scapă nepedepsit, potrivit unui sondaj de opinie. Mult mai mulți ar fi gata să mintă pentru a acoperi furtul, evaziunea fiscală, relațiile sexuale extraconjugale, relevă sondajul. „Britanicii sînt într-o uimitoare proporție dispuși să lase moralitatea deoparte dacă li se pare că le va ieși ceva!" scrie revista „Sunday Express".*

● *Scriitorul argentinian Adolfo Bioy Casares a primit premiul „Alfonso Reyes" pentru literatură. Acest premiu, atribuit de guvernul mexican începînd cu 1973, a fost acordat unor scriitori ca: Malraux, Borges, Carpantier sau Octavio Paz, și este în valoare de 8 000 dolari.*

● *La „Montanmuseum" din localitatea austriacă Kinderberg a avut loc deschiderea expoziției „Flori de mină", organizată de Muzeul Județean Maramureș din Baia Mare.*

● *Potrivit unor studii efectuate în Statele Unite, migrena — care afectează milioane de persoane în lume — este deosebit de prezentă în America de Nord, unde afectează 15% din femei și 5% din bărbați. Această maladie „provoacă un handicap celor bolnavi, precum și diminuarea calității vieții.*

● *DIXIT: „Popor, alege-ți șefi, nu stăpîni!" (Titulescu).*

Grupaj realizat de EUGEN TODEA

Despre resurse și industrie

Ministerul Agriculturii se manifestă ca cel mai aprig dușman al industriei textile, este una din concluziile teribile ale conferinței de presă de la Ministerul Resurselor și Industriei. Șeful Departamentului Industriei Textile, Pielărie-Încălțăminte a făcut această afirmație susținînd-o cu argumente indubitabile. Lîna este mai scumpă la livrările pe care le fac unitățile Ministerului Agriculturii decît prețul linei pe piața mondială. Iar dacă industria textilă nu cumpără, este acuzată că achiziționează din import. (Din necesarul de 30 000 tone anual, se importă trei mii pînă la trei mii cinci sute de tone și aceasta numai lînă superioară care nu se produce în țară!). În felul acesta Ministerul Agriculturii riscă să nu-și mai vîndă produsele din cauza prețului, așa cum din același motiv a restrîns suprafețele cultivate, la în și cînepă. Ministerul Chimiei se alniază și el la același regim al prețurilor la produsele sale pentru industria textilă, care sînt și ele mai scumpe decît pe piața mondială. Dar greutățile de care se lovește departamentul, gazdă a conferinței de presă, nu se limitează la prețurile acestor materii prime și ale celorlalte care toate s-au scumpit nejustificat de mult, după părerea industriei în cauză. La ele trebuie adăugate și penuria crescîndă a acestor materii prime ce nu se produc, în cantități suficiente pe plan intern, iar din import sînt din ce în ce mai greu de achiziționat. Știind că fiecare societate comercială are dreptul, potrivit legii să-și rețină 50% din valuta ce încasează pentru a o folosi în interese proprii, se naște întrebarea de ce nu sînt întrebuințate aceste fonduri valutare. Răspunsul este că Puterea, neavînd resursele valutare necesare pentru diferite alte plăți — cum ar fi gazele sau petrolul, și-a însușit sumele în valută ce aparțineau societăților comerciale, lăsîndu-le pe acestea, cum s-ar spune, în aer. Avem alci două mostre edificatoare ale conceptului de reformă economică: disputa între două ministere și adjudecarea silită a unor fonduri în valută, alții decît cei care sînt proprietarii de drept. Necazurile nu se opresc însă nici aici. Blocajul economic este tot atît de periculos. S-au livrat mărfuri comertului, marfa s-a vîndut, dar banii nu se încasează. Nu sînt fonduri pentru plata salariilor și pentru alte nevoi, iar unele fabrici sînt obligate să-și sisteze producția sau să folosească alte artificii. Un exemplu revelator este fabrica de încălțăminte pentru copii „Carmen", care este închisă, avînd producția pe patru luni anterioare în stoc (!!!). Aceasta ar fi în mare situația acestor ramuri industriale care au o pondere însemnată în producția de bunuri de consum și care contribuie puternic la soldul activ al balanței de comerț exterior, fiind și sectorul cu cele mai mari posibilități de recuperare rapidă a investițiilor și cu reflectarea cea mai pregnantă în producție. Aceasta în condițiile în care 50% din utilaje sînt mai vechi de 10 ani, deci demodate, 25% mai vechi de 20 de ani (nu mai e nevoie de calificativ), iar 38% din ele au durata de serviciu depășită. Cu toate aceste împrejurări vitrege și în ciuda faptului că 16 unități stau total sau parțial, în principal filaturile de bumbac și 16 000 de oameni nu lucrează din totalul angajaților, totuși se constată o tendință de îmbunătățire în evoluția producției. Avînd în vedere că există perspective reale de asociere sau cointeresare a unor firme de prestigiu din străinătate, din Germania, Olanda, Italia, Franța, cu care s-au și înființat cîteva întreprinderi care-și aduc aportul și la procurarea de materii prime, că astfel de negocieri vor continua și că sînt semne ca la unele materii prime indigene — prea puține însă — să se revină la niște prețuri mai rezonabile. Bineînțeles că este prea puțin, dar trebuie continuate cu eforturi în toate direcțiile în scopul de a înlătura obstacolele. Să nu se mai poată spune „costă mai mult lîna decît oaia".

IOAN FRINCU

DAR CAZAREA?

Liberalizarea prețurilor pune probleme și în ce privește decontarea cheltuielilor de deplasare, care se găsesc în toate sectoarele de activitate ale economiei naționale. Majorarea prețurilor și-a pus pecetea și pe taxele de cazare, dar mai mult pe hrana pe care sînt nevoiți s-o consume oamenii ce se află în deplasare, începînd cu data de 1 noiembrie 1990.

Deși de la acea dată era necesar să se majoreze și diurna, să se modifice în general cheltuielile de deplasare, totuși acest lucru se realizează abia începînd cu data de 1 iulie 1991, cînd Guvernul a aprobat unele modificări la reglementările referitoare la cheltuielile de delegare-detașare. Astfel, începînd cu această dată, pentru salariații instituțiilor publice indemnizația de delegare și detașare este de 120 lei/zi.

Deplasarea în interesul serviciului în afara localității — existînd acordul prealabil al conducătorului unității — se poate face și cu mijloace de transport proprietate personală. În acest scop se decontează o sumă echivalentă cu costul transportului pe distanța respectivă, cu trenul clasa a II-a sau alt mijloc de transport unde nu există cale ferată.

Se face și precizarea că în cazul în care cazarea nu poate fi asigurată în hoteluri sau în alte spații de cazare autorizate, salariatului i se pot deconta 30 lei pentru fiecare noapte. Deși această sumă este insuficientă pentru dormit pe banca din gară sau din parc, mai prezinant se pune problema cu cheltuielile de cazare la hoteluri. Astfel este cunoscut faptul din precizările anterioare că astfel de cheltuieli se decontează în limita tarifelor practicate la unitățile hoteliere de categoria I, confort A pentru un pat, în cameră cu baie și televizor. Această presupune că în cazul în care delegații au fost cazați în camera de confort superior (categoria lux), ca urmare a imposibilității cazării în spații de confort mai redus, li se pot deconta doar cheltuielile în limita tarifelor arătate mai înainte, adică la categoria I/A, dacă pe nota de plată se specifică acest tarif. În caz contrar se va deconta numai 50 la sută din tariful perceput.

Sînt și situații în care salariați trimiși în delegație sînt cazați, prin unitățile de turism, în spațiile deținute de cetățeni. Acestora li se decontează cheltuielile de cazare efective pentru un pat, tot în limita tarifelor practicate, pentru un pat în camerele cu baie și televizor la hotelurile de categoria I/A din localitatea respectivă.

O problemă care se ridică în această privință este legată de situația în care un delegat nu poate fi cazat în spații specifice categoriei I/A și se cazează într-un spațiu superior, chiar de lux. De ce în astfel de împrejurări este obligat să suporte diferența de tarif, cunoscut fiind faptul că cel în cauză nu are nici o vină și că este obligat să se cazeze după o zi de muncă. Era mai bine să primească 30 de lei și să doarmă pe bancă în gară sau în parc?

Față de o astfel de situație, celor care fac dovada că nu au existat spații de cazare de categ. I/A, consider că trebuie să li se deconteze tariful efectiv achitat. Ministerul Finanțelor trebuie să reanalizeze această situație cît mai urgent posibil și să facă precizări scrise pe această linie.

CAROL BORA
economist expert

Cauze și efecte...

(Urmare din pag. 1)

b. greutățile invocate de guvern sînt artificiale; ele nu țin de cadrul general al reformei (așa cum susține aproape olimpian primul-ministru) ci sînt create în mod premeditat pentru a scurtcircuita formarea noului mecanism economic, pentru a menține pe cei vechi, centralizat.

Ceea ce s-a întreprins pînă în momentul de față are rolul de a induce în eroare Occidentul în privința adevăratelor intenții (de sorginte neocomunistă) ale guvernanților fesenești. Programul lor economic poartă încă amprenta „Capitalului" lui Marx, a dirijismului de tip stalinist. Aproape 90% din avuția națională continuă să se afle în proprietatea statului, iar privatizarea realizată pînă acum a vizat exclusiv sectorul terțiar și prin proporție este insignifiantă. Nici în plan conceptual (teoretic) situația nu se prezintă mai bine și iată de ce.

În primăvara anului trecut academicianul fără operă Alexandru Bîrlădeanu, pe atunci doar directorul onorific al cotidianului „Azi", se pronunța pentru „economia de piață centralizată". Un fel de încrucișare nereușită între elementele pieței și cele ale supercentralizării staliniste.

Într-un recent interviu acordat ziarului „Adevărul", dl. Victor Stănculescu, ministrul industriei și resurselor, afirma, nici mai mult nici mai puțin, că: „Nu putem urni industria spre economia de piață fără capital. Este necesară păstrarea unor canale de control și intervenție acolo unde este necesar. Nu cred că trebuie să ne fie teamă de intervenția statului în economie cît timp industria se află în proprietatea statului iar treburile merg cum merg" („Adevărul", 21 mai 1991).

Dl. Mugur Isărescu, guvernatorul Băncii Naționale, referindu-se la posibilitatea neacordării de către Fondul Monetar Internațional a unui împrumut masiv arăta: „Dacă nu primim sprijinul promis, conform programului, căci despre acest sprijin este vorba — în lipsă de alte instrumente de conducere economică, vom fi siliți să revenim la forma de centralizare, să revenim la planificarea centralizată și ar fi mare păcat".

Nostalgie comunistă? Incompetență economică? Strategie? Șantajarea Occidentului? Poate cîteva din toate acestea. Cert este un lucru: Guvernul Petre Roman nu dorește reformarea sistemului economic ci reîntoarcerea la economia centralizată. Acțiunile sale se înscriu în mod clar pe această linie. Iar așa zisele greutăți inerente tranziției sînt artificial create, constituind obstacole în calea unei reale privatizări.

IV. În repetate rînduri dl. Petre Roman s-a plîns de atitudinea obstrucționistă a vechilor structuri administrative și economice denumite „nimizerabili" și „ciolănari". Ritmul încet al reformei s-ar datora tocmai prezenței și acțiunii acestor elemente. Asertiunea constituie o grosolană diversiune pentru că:

— nu se poate vorbi — așa cum am arătat — de o autentică reformă economică în România;

— aceste structuri cuprinzînd și executivul dar și majoritatea parlamentară sînt întreținute și încurajate de puterea fesenistă. Contrareforma nu ar putea fi aplicată fără acești funcționari de stat comuniști.

Avînd în vedere tot acest complex cauzal înregistrăm următoarele efecte economice cu rol disfuncțional pentru întreaga societate civilă românească:

A. o industrie nerentabilă dar și nerentabilizată, aflată în colaps;

B. o agricultură bîntuită de stafia colectivismului și de mari conflicte sociale generate de Legea Fondului Funciar;

C. o scădere alarmantă a investițiilor;

D. un sector privat redus ca proporții, obstrucționat permanent printr-o legislație economică echivocă și arbitrară;

E. un blocaj financiar de aproximativ 200 miliarde lei care imobilizează majoritatea unităților economice;

F. intenția oneroasă a executivului de a vinde o mare parte din avuția națională, mai precis regiile autonome și societățile comerciale aduse — prin sabotaj — în prag de faliment (a se vedea Hotărîrea Guvernului nr. 419 din 17 iunie 1991).

Ceva trebuie făcut. Dar cine, cînd și cum? Pentru a scoate economia românească din această situație sînt necesare în primul rînd schimbări politice. Însă cunoaștem inapetența F.S.N., a liderilor săi, față de ideea cedării scaunelor în care s-au cocoțat fraudulos. Această înțepenire în posturile de comandă ne va costa atît de mult...

• SPORT •

• Campionatele internaționale feroviare de baschet au programat în sala Giulești primele meciuri din care vă redăm rezultatele: Franța — Belgia 63—56, Grecia — Elveția 84—66, Portugalia — Luxemburg 55—47 și Rapid — Bulgaria 90—68.

• În concursul de atletism pentru Marele Premiu de la Nisa atletele noastre Ella Kovacs și Doina Melinte, deși nu s-au mai situat pe primele locuri s-au comportat onorabil. Cea dintîi s-a clasat a doua după cubaneza Ana Quirot iar cealaltă a sosit a treia în proba de 1.500 m.

• Iar la Zürich finala și-au disputat-o spaniolul Emilio Sanchez și un alt spaniol Sergio Bruguera. Primul a cîștigat cu 6—1, 6—4, 6—4.

• Luni 22 iulie sînt convocați la sediul F.R.F., la ora 10, conducătorii cluburilor de fotbal din divizia A și B. (I.I.)

Oferte de serviciu

„CAR SERVICE SRL" angajează posesori de autoturisme pentru servicii de transport persoane. Tel. 37.22.34.

În legătură cu salarizarea în învățămînt

Referitor la articolul „Pentru o nouă salarizare în învățămînt", apărut în „Dreptatea" din 17 iulie a.c., pag. a II-a, se fac următoarele precizări:

— Anexele A și B reprezintă salariile brute, FĂRĂ SĂ CUPRINDĂ INDEXAREA și compensarea aferente etapei a doua de majorare a prețurilor;

— Anexa C, apărută sintetic (din lipsă de spațiu tipografic) se referă nu numai la personalul administrativ, ci și la celelalte categorii de personal din învățămînt și cuprinde salariile brute în care sînt INCLUSE indexarea și compensarea.

MANUSCRISELE NEPUBLICATE NU SE ÎNAPOIAZĂ

Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" — Sectorul export-import presă PO Box 12 201, telex 10376 presfir București, Calea Griviței nr. 64—66.

Tiparul: Imprimeria CORESI, București